

1 sreda, 26.05.2010.

2 [Otvorena sednica]

3 [Optuženi su ušli u sudnicu]

4 ... Početak u 09.08h

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

6 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju otvara zasjedanje.

7 Izvolite sjesti.

8 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude. Dobro jutro

9 svima u sudnici. Ovo je predmet IT-08-91-T, *Tužilac protiv Miće Stanišića i*

10 *Stojana Župljanina.*

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala predstavnicima Sekretarijata.

12 Dobro jutro svima.

13 Molim da se predstave strane.

14 G. OLMSTED: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude.

15 Matthew Olmsted, Joanna Korner, Crispian Smith i naša pripravnica

16 Tatjana Quast.

17 G. ZEČEVIĆ [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude.

18 Slobodan Zečević, Slobodan Cvijetić, Eugene O'Sullivan, Tatjana Savić za

19 Odbranu optuženog Stanišića.

20 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude.

21 Za Odbranu optuženoga Župljanina, Igor Pantelić.

22 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Prije nego što nastavimo sa glavnim

23 ispitivanjem...

24 [Svedok je pristupio svedočenju]

25 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine, izvolite sjesti.

26 SVEDOK: Hvala.

27 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Prije nego što nastavimo glavno

28

29

30

1 ispitivanje gospodina Radulovića, postoje dva kratka tekuća pitanja koje sudije
2 žele da pokrenu. Jedno od tih pitanja je... u petak je Tužilaštvo i gospođa
3 Korner kao zastupnica Tužilaštva, pozvali su nas da ponovno razmotrimo odluku
4 koju smo donijeli, a po kojoj se isključuje broj... određeni broj članaka koje
5 je napisao i objavio svjedok Traynor. S obzirom na... uzev... uzevši u obzir
6 rezerve koje je Vijeće u toj odluci izrazilo i ukazalo je na to da zahtjev za
7 izmjenu, to je moj izbor riječi, a to nije nužno rekla i ona, on se ograničava
8 samo na one članke o kojima je on konkretno govorio tokom svoga svjedočenja. Mi
9 mislimo da smo skloni da prihvatimo taj zahtjev. No da bismo bili potpuno jasni,
10 tokom današnjeg dana najkasnije, odnosno što je moguće ranije prema potrebama
11 Tužilaštva, skloni smo da te članke usvojimo. Imamo cjelokupan spisak koji smo
12 dobili, ali da bismo donijeli odluku moramo znati precizno koje je članke
13 gospođa Korner imala na umu.

14 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, ja sam te članke jučer imala,
15 ali tada se nije činilo primjereno da pokrenem to pitanje i to mogu da učinim
16 tokom prve pauze.

17 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala Vam.

18 Drugo pitanje, treba da podsjetim da smo jučer imali usmenu odluku u
19 pogledu zahtjeva koje je podnijelo Tužilaštvo 18. maja, a koji se odnosi na tri
20 dodatna... tri dodatne tačke, odnosno tri dodatna dokaza na spisak dokaznih
21 predmeta Tužilaštva po spisku 65ter. Mi smo donijeli djelomičnu odluku. Odbrana
22 se nije protivila u vezi sa dva od ovih dokaza zato što su se tim predmetima,
23 tim dokazima bavili sa onim svjedokom koji trenutno svjedoči. Još jedna... ostao
24 je još jedan dokument, a to je 3598 po spisku 65ter. Ukoliko nas Odbrana ne

25

26

27

28

29

30

1 uvjeri u suprotno, mi bismo bili skloni da dozvolimo i njihovo uvrštavanje na
2 spisak, iako nam je jasno da ovaj svjedok treba da se pojavi tek u julu. Ukoliko
3 Odbrana to prihvata, a kao što smo rekli jučer, možete izložiti svoje argumente,
4 ali htjeli bismo da čujemo šta Odbrana ima da kaže prije nego što formalno
5 donesemo odluku o njihovom dodavanju na spisak.

6 Gospodine Radulović, prije nego što gospodin Olmsted nastavi, ja ću Vas
7 podsjetiti da ste još uvijek pod svečanu zakletvom.

8 SVEDOK: PREDRAG RADULOVIĆ [nastavak]

9 G. OLMSTED: [simultani prevod] Hvala Vam, časni Sude.

10 Molim da se sada pokaže P1373, koji je usvojen pred kraj jučerašnje
11 sjednice. Molim da se pokaže druga strana u verziji na B/H/S-u, treća strana u
12 verziji na engleskom.

13 Ispituje g. Olmsted: [nastavak]

14 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

15 P: No prije svega da Vam kažem dobro jutro, gospodine Radulović.

16 O: Hvala Vam. Dobro jutro.

17 P: Potkraj jučerašnje sjednice vidjeli smo ovaj dokument i ja sam htio
18 da Vam postavim nekoliko pitanja o tome.

19 Kako što smo već ranije razgovarali, to je platni spisak SNB-a Banja
20 Luke za juni. Ako pogledate pod broj 12, vidjet ćete ime "Zdravko Samardžija".

21 G. OLMSTED: [simultani prevod] Možda da se uveća ovo ime koje je upisano
22 pod brojem 12 u verziji na B/H/S-u.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li vidite to ime, gospodine Radulović?
2 O: Pa, dosta je nečitko, ali prepoznajem.
3 P: U redu.
4 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo onda posljednju stranu ovoga
5 dokumenta u obje verzije.
6 P: Na ovoj stranici vidimo... Sačekaćemo da se pojavi i verzija na
7 B/H/S-u. Vidimo da je prvo ime na ovom spisku Ljuban Ećim. Gospodine Radulović,
8 da li to znači da su Samardžija i Ećim ostali u SNB-u Banja Luka dok su
9 pripadali odredu specijalne policije Banja Luka?
10 O: Koliko je meni poznato, da. I sve vrijeme su vođeni kao radnici
11 Službe nacionalne bezbjednosti, a bila je, takoreći, konstatacija neka, kao da
12 su privremeno na rasporedu u drugoj jedinici, detaširani.
13 P: Kako biste opisali odnos koji je postojao?
14 O: Ne znam na što mislite. Na kakav odnos?
15 P: Oprostite. Prekinut sam dok sam pošao da Vam postavim pitanje.
16 Možete li da opišete vezu između gospodina Župljanina i komandanata
17 odreda specijalne policije.
18 O: Ništa posebno, osim što znam da je specijalni odred bio pod... u
19 okviru službe... u Centar službi bezbjednosti. Iskreno, znam da je Ljuban Ećim
20 daleko bliži bio... bliskiji /sic/ sa gospodinom Kesić Nedeljkom nego što je bio
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 po bliskosti sa Stojanom Župljaninom. To je lično moje zapažanje, ali ja mislim
2 da i događaji iza 1992. to su pokazali i potvrdili.

3 P: Možete li nam reći kako budno je gospodin Župljanin pratio aktivnosti
4 odreda CSB-a?

5 O: Ja stvarno ne znam koliko je on vodio računa o tome, ali mislim da je
6 odred više kontakata i bliže veze imao sa Službom državne bezbjednosti nego što
7 je imao sa Službom javne bezbjednosti, bez obzira na potčinjenost, na komandu,
8 na sve, jer uglavnom rukovodni kadar u ovom odredu pripadao je Službi nacionalne
9 bezbjednosti. I mislim da je to i uslovalo da je ovaj odred faktički bio
10 izuzetan... izuzetno prislan sa rukovodstvom Službe nacionalne bezbjednosti, kako
11 na nivou Banja Luke tako i na nivou republike.

12 P: Da li je gospodin Župljanin znao za aktivnosti odreda specijalne
13 policije i za njihove djelatnosti na terenu?

14 O: Ja sam prvi puta lično upoznao gospodina Stojana Župljanina nakon mog
15 prvog boravka u Doboju, pošto sam dobio informacije, a i lično sam vidio kakve
16 su aktivnosti tog odreda u Doboju. I ja sam po povratku iz Doboja odmah
17 obavijestio direktno gospodina Stojana Župljanina da pripadnici Centra službi
18 bezbjednosti koji su tretirani kako specijalni odred, a koji su u Doboju bili
19 prepoznatljivi po šeširima koje su nosili, pa su prozvani "šeširani", činili
20 zločin ili bolje rečeno činili krivična, teška krivična djela i ja sam tada
21 lično sugerisao načelniku Stojanu Župljaninu...

22 P: Tu ću Vas prekinuti. Izvinjavam se, ali bih Vas zamolio da se
23 usredsredite na moja pitanja.

24 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] No pustite svjedoku da dovrši.

25 G. OLMSTED: [simultani prevod] Svjedok ne odgovara na moje pitanje. Moje
26
27
28
29
30

1 pitanje se ne odnosi na krivična djela odreda specijalne policije, nego o tome
2 da li je gospodin Župljanin pratio operacije odreda specijalne policije kada su
3 izlazili na teren da bi se bavili tim operacijama. Bez obzira šta su radili ili
4 ne, ja pitam da li je on to pratio.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Bilo bi od pomoći ako svjedok može da se
6 ograniči na to da odgovori na pitanja koja su mu postavljena. Iako se čini da to
7 nije irelevantno, a radi se o nečemu što zanima gospodina Krgovića - dok smo već
8 kod toga, onda možda svjedoku treba dozvoliti da završi - a Vi se onda možete
9 vratiti na svoje pitanje i ako bude potrebno možete ga ponovno postaviti.

10 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pitanje ćemo postaviti nešto kasnije
11 vezano za ovaj incident u Doboju. Pokušavam da izbjegnem da se ponavljam, no
12 izvinite što sam Vas prekinuo, gospodine Radulović /u engleskom transkriptu:
13 "Župljanin"/.

14 P: Možete li završiti ono što ste htjeli da kažete, a onda ćemo se
15 vratiti na moje pitanje.

16 Oprostite ja sam pogrešno izrekao gospodin Župljanin, a htio sam da
17 kažem gospodine Raduloviću.

18 O: Mogu li?

19 P: Izvolite.

20 O: Ja sam imao... ja sam imao osjećaj kada sam... to je moje brlo...
21 bilo prvo usmeno saopštenje načelniku Centra službi bezbjednosti Stojanu
22 Župljaninu, imao sam osjećaj da je bio iznenađen, da nije mogao vjerovati da to
23 čine pripadnici specijalnog odreda iz Banja Luke i rekao mi je tada da će to
24 provjeriti.

25

26

27

28

29

30

1 Sutradan, ja nisam znao šta je preduzeo Stojan Župljanin, ali sam
2 prekosutradan /sic/, znači treći dan po tome vidio da se pripadnici specijalnog
3 odreda iz Doboja povlače u Banja Luku. I to povlačenje njihovo nije bilo
4 kratkotrajno s obzirom da su sa sobom nosili ono što su prisvojili, opljačkali
5 na području Doboja. Znači, pošto sam znao ljude koji pripadaju tom specijalnom
6 odredu, vidio sam nevjerovatno mnogo vrijednih stvari koje su opljačkali u
7 Doboju. Iz tog sam izvukao zaključak da je Stojan Župljanin preduzeo određene
8 aktivnosti da bi povukao naš odred iz Doboja imajući u vidu da su lokalni, da
9 kažem, kriminalci vrlo često se služili, pa su i oni činili krivična djela i
10 zločine, a to su pripisivali vrlo često i našim pripadnicima, našeg specijalnog
11 odreda iz Banja Luke.

12 To je bilo otprilike. Ja mislim, ne znam kol'ko Vam je to dovoljno, ali
13 to je... to je oko tog slučaja. Tako sam ja sa... takav... takav sam ja dojam
14 stekao da Stojan Župljanin u trenutku mog prvog saopštenja nije imao
15 informacije, prave informacije šta rade pripadnici specijalnog odreda u Doboju.

16 P: Možete li nam reći kada ste otprilike imali taj razgovor sa Stojanom
17 Župljaninom o odredu specijalne policije?

18 O: Odred specijalne policije bio je prije mog obavještenja prisutan u
19 Doboju možda 15-ak dana. Ja sam dobio informaciju, dobro se sjećam, prvu
20 informaciju sam dobio od saradnika na području Doboja, da se čine zločini u
21 Doboju. Da Vam budem iskren, ni ja u prvi trenutak nisam mogao da povjerujem da
22 se takvi zločini čine i kada sam otišao u Dobj, kada sam vidio i kada sam
23 obavio razgovore sa više saradnika operativnih veza i pripadnika Javne
24 bezbjednosti i Državne bezbjednosti, sa kojim sam bio u dobrim odnosima, šta se

25

26

27

28

29

30

1 čini u Doboju, vjerujte mi to je za mene bio prvi... prvo teško saznanje da to
2 rade pripadnici mog naroda, da rade radnici službi kojoj sam ja pripadao i da
3 rade ljudi koji to slobodno rade, a da niko ne preduzima u Doboju ništa vezano
4 za sprečavanje takvih zločina.

5 Moram da Vas podsjetim da mi je posebno teško palo u Doboju kada sam
6 saznao da su mjere maltretiranja, pa čak i fizičkih likvidacija bile
7 primijenjene i prema ljudima sa kojim sam ja dugo radio u Doboju, kao što je
8 gospodin Karlo Grgić, kao što je gospodin dr prof. Ilija Tipura i mnogi drugi
9 ljudi, koji su, eto, zahvaljujući takvim pojedincima, neki lišeni života, a neki
10 umrli od posljedica teškog maltretiranja. To je bio moj povod i moj razlog da ja
11 predložim službi javne i državne bezbjednosti, odnosno rukovodstvu, zajedno
12 ovdje i prisutnom gospodinu Stojanu Župljaninu, da moramo da preduzeti da
13 zaštitimo naše radnike službe državne i javne bezbjednosti kako ne bi došli pod
14 tretman odmetnika, razbojnika, kriminalaca i da im omogućimo oko to... ukoliko
15 to bude njihova želja, da mogu bezbjedno sa svojim porodicama napustiti područje
16 Republike Srpske kako oni žele, sa svim svojim vrednosti... vrijednim pokretnim
17 stvarima, bez ikakvih pretresa, oduzimanja, maltretiranja i tako dalje. I moram
18 da Vam kažem, na svu sreću, tu je bio zajednički stav da se svakom od tih
19 radnika, bez obzira da li se radi o radnicima državne i javne bezbjednosti ili
20 njihovim članovima porodice, to i obo... omogući. I to im je omogućeno. Ne znam
21 što Vas više interesuje.

22 P: Pogledajmo sada dokazni predmet tužioca P1337.

23 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, ja ću Vas zamoliti
24 da nastavite sa Vašim prvim pitanjem, ne u vezi sa zločinima, ne u vezi sa
25 saznanjima gospodina Župljanina o tim zločinima, nego o ulozi koju je on imao u
26 lancu komandovanja. To je upravo ono što ste prvobitno htjeli da čujete.

27

28

29

30

1 G. OLMSTED: [simultani prevod] Ali budući da se bavimo ovom temom o
2 incidentu Doboju, mislim da ćemo prvo da čujemo nešto o tome, a onda se vratiti
3 na ovo prvobitno pitanje ako nemate ništa protiv.

4 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] U redu.

5 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo sada dokazni predmet tužioca
6 P1337. Možda da pogledamo nakratko drugu stranu u verziji na B/H/S-u.

7 P: Gospodine Radulović, možete li da potvrdite da je ovo jedan od Vaših
8 izvještaja?

9 O: Da.

10 P: Datum ovoga izvještaja je 17. maj 1992. godine i u njemu se govori o
11 događajima koji su se otprilike u tom vremenskom periodu desili u Doboju. U
12 prvom pasusu - molim da nam se pokaže prva strana - tu se govori o zločinima
13 počinjenim nad stanovništvom koje nije bilo srpske nacionalnosti u Doboju i ti
14 se zločini pripisuju specijalnim snagama iz Banja Luke koje je organizovao
15 čovjek po imenu Božo... Božović.

16 Prije svega, da li se ovo desilo otprilike u vrijeme kada ste Vi
17 razgovarali sa Župljaninom o aktivnostima odreda specijalne policije?

18 O: Da, otprilike u to vrijeme, ja se ne mogu tačno sjetiti dana. Ali ovo
19 što spominjete Božovića, Božović nije bio pripadnik specijalnog odreda
20 banjalučkog. On je bio iz Srbije, iz Beograda, i koliko ja znam, boravio je tu
21 na području dobojske regije kako bi obučavao specijalce iz Doboja da mogu
22 preduzimati određene aktivnosti koje pripadaju specijalnim snagama, specijalnim
23 odredima. Ne znam koliko Vas interesuje...

24 P: Biste li nam mogli reći kako je ime gospodinu Božoviću?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Radoman Bodo... Božović. Znam da je porijeklom Crnogorac. Imao
2 sam s njim dva-tri kontakta. Čovjeka sam informisao šta rade oni koji
3 zloupotrebljavaju obilježja "Crvenih beretki" - a to su bili lokalni kriminalci
4 iz Doboja - i znam kakva je bila njegova reakcija. On je u to vrijeme nagazio na
5 takozvanu "paštetu". Ovaj, to je pješadijska... protivpješadijska mina. Došao je
6 na nosilima i znam da je te koje su činili zločine tukao sa... što je vrlo - ako
7 mogu samo da ka... - tukao sa nosilâ na kojima je bio držeći automatsko oružje
8 za cijev i udarao i prijetio im je čak i likvidacijom. Psovao im je i kazao:
9 "Zar ste Vi srpski borci? Zar ste Vi ti koji se pravite srpskim herojima, a to
10 radite i to činite." Mislim, to moram da kažem. To je istina.

11 P: Hvala Vam. No, molim Vas, pokušajte odgovore ograničiti baš na
12 odgovore na moja pitanja, jer mislim da je moje pitanje bilo jednostavno: da li
13 je ovaj izvještaj od 17.05.1992. bio u vrijeme kada ste razgovarali s gospodinom
14 Župljaninom, a Vi ste nam kazali puno više od toga. Dakle, pokušajte nam davati
15 kratke odgovore.

16 Vi tu govorite o specijalnim snagama iz Banja Luke.

17 O: Tačno.

18 P: Je li to taj specijalni odred policije iz Banja Luke?

19 O: Jeste.

20 P: A tko je vodio taj odred u to vrijeme, tko mu je zapovijedao?

21 O: Ja znam ko je u to vrijeme bio glavni u Doboju kada sam ih ja zatekô.
22 Glavni u Doboju je bio Ećim Ljuban, bio je Samardžija Zdravko, i da ne ponavljam
23 sva imena koja sam već ovde spominjao, bila je sva grupa - braća Kojić i Čubara
24 i tako dalje. Oni su svi identifikovani negdje u mojim izvještajima sa punim
25 imenima i prezimenima, i da sad to ne bih ponavljao, to je to.

26 P: Spomenuli ste Božovića. Kažete da mu je ime bilo Radomir. Je li
27 Radomir ili Radojica?

28

29

30

1 O: Moguće je i da je Radojica. Znae šta, kod nas tamo na našem području
2 ime nekad dobija neku permutaciju, Radovan, Radoman, Radojica. Ja stvarno ne
3 znam njegovo pravo ime, ali dozvoljavam mogućnost da je Radojica Božović.

4 P: I samo da još pojasnimo, govorili ste o "Crvenim beretkama". Je li to
5 naziv grupe kojom je on zapovijedao?

6 O: Jeste.

7 P: Vi u ovome izvještaju govorite o više kaznenih djela učinjenih na
8 štetu nesrpskoga stanovništva, govorite o zlostavljanju i ubojstvima nekih
9 bivših, čini mi se, policajaca koji nisu bili srpske nacionalnosti. Možete li
10 nam reći kakvi su još zločini učinjeni u Doboju otprilike u to vrijeme nad
11 nesrbima?

12 O: Ja ne znam kako to najkraće da Vam kažem, a da Vam ne oduzimam
13 vrijeme. Činjeni su svi zločini: silovanja, maltretiranja, likvidia...
14 likvidacije, ubistva, pljačke, sve. Ne znam da... kak... ako Vam samo jedan
15 insert is... kažem, biće Vam sve dovoljno.

16 Na ulazu u zgradu Centra službi bezbjednosti zaustavio me je stari
17 iskusni policajac kome je ime Mile Bošnjak. Bio je sav u nekom transu i rekao mi
18 je, pošto me je prepoznao jer sam ja nekada radio u Doboju, a imao je običaj da
19 sve civili... zaposlene radnike u službi državne ili javne bezbjednosti koji su
20 bili u civili... u civilu zove "šefe". I rekao mi je: "Šefe, ja ću izvršiti
21 samoubistvo." Ja sam pitao: "U čemu je problem?" Kaže: "Hvala bogu što si došao
22 da ti kažem." Kažem: "Pa, šta... šta mi imaš kazati?" Mislio sam u prvom
23 trenutku da me zeza. Ispričao mi je jednu scenu gdje su pripadnici, znači, ovi
24 paravojnih il' kako hoćete formacija, siloval... silovali njih četvorica
25 djevojčicu od 13 godina pred očima njene majke u Doboju u jednom od solitera. U
26 to vrijeme, ja sam imao upravo kćerke tog uzrasta. Naravno, nisam se mogao

27

28

29

30

1 kontrolisati što se tiče mojih emocija i pitao sam: "Ko je?" I on mi je onda,
2 između ostalog, rekao: "To rade 'šeširani' zajedno sa našim lokalnim
3 kriminalcima."

4 Ja, dozvolite mi, sazanjem da je tu likvidiran Karlo Grgić, koga sam
5 znao, koji je bio jedan od... ako ima čovjek profesionalac u službi, bio
6 komandir stanice policije u Doboju, jedan Ilija Tipura, koji je čovjek koji je
7 bio i doktor pravnih nauka i profesor, a jê bio i načelnik Centra službe
8 bezbjednosti prije rata, kad znam ko je sve likvidiran od ljudi koje sam ja
9 poznao i ko je sve maltretiran... pa, između ostalog, maltretirali su i
10 porodicu koja je čuvala moju djecu dok sam ja živio u Doboju. Znači, i to ne,
11 što bi se reklo, samo zlostavljanjem psihičkim nego zlostavljanjem fizičkim,
12 zatvaranjem u neke privatne, polu-privatne pritvore, zatvore. Sve što je se...
13 što je se zateklo u Doboju na ulici, a identifikovano po... preko lične karte da
14 nije srpsko, to je išlo u pritvor, zatvor. Maltretiranja, užasna, užasna
15 maltretiranja.

16 Ja sam od tome istog dana upoznao Andriju Bjeloševića, odnosno tražio
17 sam da vidim u čemu je problem. Andrija je Bjelošević bio načelnik Centra službi
18 Doboja i sjećam se dobro da sam u njegovoj kancelariji zatekao svog ranijeg
19 načelnika međuopštinskog SUP-a, Milana Martića... Milana Marića. Baš mi je bila
20 pogodna okolnost pošto je Milan Marić bio doajen policije, nije bilo nikog u
21 bivšoj Jugoslaviji da ga nije znalo... da se nije znao. Ja sam iskoristio
22 priliku i tražio od Andrije Bjeloševića da se to prekine, da se stane tom ukraj.
23 Andrija mi je Bjelošević doslovno rekao: "Ja tu ništa ne mogu, zato što postoje
24 lokalne grupe", da ih... ako hoćete mogu i nabro... nabrojati, "lokalni
25 kriminalci, koji su jači od službe javne i državne bezbjednosti zato što imaju
26 podršku politike." Ja sam pitao od koga to imaju? Kaže: "Drago Paravac." Ja sam
27 odmah se spremio i otišao kod Drage Paravca, pošto je bio nasuprot... u zgradi

28
29
30

1 nasuprot SUP-a, međupćinskog SUP-a. Zatekao sam jednog čovjeka koga sam znao iz
2 ranije i po... kazao sam... On je bio valjda tada predsjednik Izvršnog odbora
3 Doboja i pitao sam ga: "Gospodine..." nisam ga oslovljavao sa gospodine, jer
4 rijetko upotrebljavam taj prefiks, atribut. Pitao sam: "Šta... šta se ovo dešava
5 u Doboju?" I on je onako, kao da gledamo pozorišnu predstavu, pitao nas: "Šta? U
6 čemu je problem?" Ja sad kažem: "Čovječe, pa vidiš li kakvi se zločini ispred
7 očiju tvojih dešavaju. Pa vidiš da se avtobisu... autobusima dovoze Hrvati,
8 Bošnjaci, dovoze jer je tu i zatvor, pritvor, dovoze i tuku, maltretiraju." On
9 mi je reko: "Pa šta?" Pa ja sam kazao: "Čovječe, je l' ti razumiješ o čemu se
10 radi?" Pa on je tu mene gledao onako kao da sam ja sad neki vanzemaljac, da ja
11 pričam o nekim stvarima koje nisu bitne, koji nisu... koje... koje... koje su
12 van svake pameti. Ja sam shvatio da je on...

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Raduloviću, dopustite mi da
14 Vas prekinem. Imam dvije primjedbe, naime. Prvo, bojim se da malo prebrzo
15 govorite za prevoditelje, tako da morate malo sporije radi prijevoda.

16 A drugo, nama je jasno i drago nam je, Vi ste svjedok koji govori o
17 određenim događajima i govorite o onome što ste doživjeli i vidjeli i u tome
18 smislu ste Vi pozvani ovamo kao svjedok. Ali da bi se suđenje, bilo pred ovim
19 Sudom ili pred bilo kojim drugim sudom na svijetu, moglo odvijati tako da ljudi
20 koji donose odluke, u ovome slučaju suci koji na kraju ovoga suđenja moraju
21 obaviti svoj posao, nije baš najbolje da svjedoci daju cijelu dugačku priču.

22 Razlog za prisutnost advokata s obje strane je da se razumije kakve su
23 optužbe po kojima suci moraju donijeti svoj sud, dakle, ono što piše u

24
25
26
27
28
29
30

1 optužnici. Tužitelji s jedne strane, a Obrana s druge strane, imaju u smislu
2 pitanja koje namjeravaju postavljati jednu vrstu plana koji misle primijeniti.
3 Tako da... kada Vam odvjetnik postavi pitanje, Vi trebate dati odgovor na to
4 pitanje, a ne trebate širiti cijelu priču. Razumijete što govorim?

5 Dakle, drugim riječima, jedna od teškoća s kojima smo mi suočeni je ta
6 da kada se postavi pitanje, mi očekujemo da će odgovor kojega svjedok dađe biti
7 povezan s tim pitanjem, tako da onda mi, kao suci, možemo pratiti taj plan
8 odvjetnika koji postavlja pitanje. A isto će biti i kada drugi advokati budu
9 postavljali pitanja, kada bude Obrana ispitivala. Dakle, molim Vas, imajte to na
10 umu, slušajte pitanje koje Vam tužitelj postavlja i odgovorite samo na to
11 pitanje i onda ćemo svi od toga imati koristi, uključujući i Vas.

12 Razumijete me?

13 SVEDOK: Ja Vas razumijem i ja Vas poštujem, ali ja sam shvatio
14 da me tužilac pitao o kakvim se zločinima radilo u Doboju. Ja ne znam kako bih
15 drugačije predstavio i rekao sam da ću ispričati jedan insert i ispričao sam taj
16 insert. Da ne bi dužio, jel /sic/ moja priča samo o Doboju i o onom što sam ja
17 vidio u Doboju trajala bi danima.

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, nastavite.

19 G. OLMSTED: [simultani prevod]

20 P: Spomenuli ste "šeširane". Podsjetite nas tko su bili ti "šeširani"?

21 O: Po ne znam koji put kažem da su "šeširani" bili pripadnici
22 specijalnog odreda policije iz Banja Luke. Mogu da Vam kažem da su u Doboju bili

23

24

25

26

27

28

29

30

1 u formaciji jednog voda, što znači oko 30 ljudi.

2 P: Spomenuli ste dvojcu ljudi, Karla Grgića i Iliju Tipuru. Hoćete li
3 nam reći što su oni po nacionalnosti bili?

4 O: Oba su bili po nacionalnosti Hrvati.

5 P: Vi ste nam govorili o više zločina koji su u petome mjesecu učinjeni
6 u Doboju. Kad ste razgovarali s gospodinom Župljaninom, jeste li ga obavijestili
7 o svim tim kaznenim djelima koja je odred specijalne policije i druge jedinice u
8 Doboju koje su počinili?

9 O: Ja sam ga generalno obavijestio o ka... o zločinima, kakvi se zločini
10 čine i rekao sam da u tom učestvuju nažalost i pripadnici odreda specijalne
11 policije iz Banja Luke. I ja Vam sad kažem, nakon toga dva dana, treći dan,
12 došlo je do povlačenja pripadnika specijalnog odreda iz Doboja.

13 P: Jesu li, po Vašem znanju, poduzete bilo kakve mjere da bi se
14 disciplinski kaznilo ili da bi... da su bile podignute kaznene prijave protiv
15 bilo kojega pripadnika specijalnog odreda policije za bilo koje od djela koje je
16 učinjeno u Doboju?

17 O: Nije mi poznato.

18 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo dokument 65ter 10187.

19 P: Upravo me kolega podsjetio, Vi u svojoj izjavi kažete da je
20 specijalni odred policije izvučen u junu 1992. Je li točno to?

21 O: Početkom možda, tako. Početkom juna ili krajem maja, znate. Ja ne mogu
22 sad da precizno odgovorim koji je to dan bio i ko... u ko... koji je termin, ali
23 otprilike tad.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Je li ovo jedan od Vaših izvještaja?

2 O: Jeste.

3 [Tužilaštvo se savetuje]

4 G. OLMSTED: [simultani prevod] Imamo jedan tehnički problem. Imamo,
5 naime, krivi dokument na B/H/S-u koji se ne poklapa s prijevodom na engleski.
6 Tako da ću se vratiti na ovo pitanje.

7 P: Gospodine Raduloviću, Vi ste bili spomenuli da je gospodin Župljanin
8 povukao odred specijalne policije iz Doboja krajem petoga ili početkom šestog
9 mjeseca. Znači li to da je gospodin Župljanin bio zapravo komandant specijalnog
10 odreda?

11 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Prigovor. Sugestivno pitanje.

12 G. OLMSTED: [simultani prevod]

13 P: Možete li nešto više o tome reći? Možete li nešto više reći o
14 ovlastima koje je gospodin Župljanin imao nad odredom specijalnoj policije?

15 O: Mogu samo da kažem da nakon mog usmenog informisanja došlo je do
16 povlačenja specijalnog odreda iz Doboja i ja sam shvatio da je specijalni odred
17 povučen po naređenju Stojana Župljanina. Ja sam shvatio tako i mislim da je imao
18 određene ingerencije, odnosno da je bio, između ostalog, ovlašten za
19 komandovanje tom jedinicom. Da li je direktno on to ili preko svojih podčinjenih
20 uradio, ja to stvarno u ovom trenutku, ne u ovom trenutku nego uopšte ne znam. I
21 nije mi mnogo ni bilo bitno da se interesujem, bilo je bitno da se ljudi povuku.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Gdje još, osim u Doboju, je specijalni odred policije vodio operacije
2 1992., recimo od aprila do septembra 1992?

3 O: Ja, između ostalog, znam da su bili stacionirani jedno vrijeme jedan
4 dio njih u Kotor Varošu. Isto su se ponašali, ili slično, kao i u Doboju. Znam
5 da je svako imao s njima problema, a najviše problema u Kotor Varošu s njima je
6 imalo rukovodstvo u Kotor Varošu. Jel /sic/ faktički oni su se nametnuli tu kao
7 gospodari. Sve su potčinili sebi, nisu uopšte željeli da na bilo koji način
8 koordiniraju, saraduju sa organima i institucijama vlasti na području Kotor
9 Varoša na lokalnom nivou. Činili su zločine. Ja... ako Vas interesuje kakve,
10 mogu i to, zato što sam o tom pisao. A naravno bili su oni, ovaj, vrlo često i
11 na drugim područjima, recimo kao što je Prijedor, pa Ključ.

12 Ja Vas molim da me isključite iz obaveze da govorim o Ključu, s obzirom
13 da sam angažovan u predmetu Odbrane u Ključu i ne bi bilo baš korektno, a ne
14 bi... i bilo bi u suprotnosti sa zakonom da o tom ja... o Ključu govorim. Znači
15 da me isključite, ako možete da mi ne postavljate pitanja u vezi Ključa. A u
16 vezi Prijedora možete, u vezi njihovog angažovanja u Kotor Varošu možete.

17 Što se tiče njihovog angažovanja u operacijama na prvim borbenim
18 linijama i na... na ratištu, tu nemam posebno nikakvih posebnih saznanja,
19 nekakvih posebnih, da kažem, koji bi bili... bi bila interesantna.

20 G. OLMSTED: [simultani prevod] Hvala.

21 Gospodine Panteliću.

22 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Da. Mislim da u zapisniku imamo na 17.
23 stranici... 17. stranica, četvrti redak. Odgovarajući na pitanje, u odgovoru
24
25
26
27
28
29
30

1 spominje se izraz "svjedok Obrane", ali to nije ono što je svjedok rekao. Pa
2 gospodine Olmsted, molim Vas, pojasnite to sa svjedokom, da vidimo u kojem on je
3 svojstvu angažiran na tom predmetu koji se vodi pred sudom u Sarajevu.

4 G. OLMSTED: [simultani prevod]

5 P: Gospodine Raduloviću, samo da pojasnimo za zapisnik. Na... u
6 zapisniku na engleskom jeziku zapisano je da ste Vi svjedok Obrane u predmetu za
7 Ključ. Jeste li Vi, zapravo, advokat koji brani u tom predmetu?

8 O: Ja sam branilac u tom predmetu, jedan od branilaca u tom predmetu
9 pred sudom Bo... BiH.

10 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Ispričavam se. Da li bismo mogli čuti
11 ime i funkciju vašega branjenika, za zapisnik?

12 G. OLMSTED: [simultani prevod] Mislim da to nije relevantno za ovaj
13 predmet.

14 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja se s tim slažem.

15 G. OLMSTED: [simultani prevod]

16 P: Gospodine Raduloviću, spomenuli ste da je specijalni odred policije
17 bio u Kotor Varošu, u Prijedoru. Spomenuli ste i Ključ, no o tome nećemo
18 razgovarati. Je li to bilo nakon što su oni vodili operacije u Doboju, dakle,
19 nakon petoga mjeseca 1992?

20 O: Jeste.

21 P: Po Vašem znanju i na osnovi Vaših obavještajnih podataka, je li
22 gospodin Župljanin bio upoznat s djelovanjima koje je taj odred izvodio u drugim
23 općinama, dakle, u Kotor Varošu, Ključu i Prijedoru?

24 O: Sa obzirom da ste mi Vi predočili informacije, depeše, koje sam ja
25
26
27
28
29
30

1 pisao u to vrijeme, vidi se iz tih informacija i depeša da sam ja obavještavao
2 svog prvo-pretpostavljenog, Vojina Beru. Znam da sam o tome usmeno obavještavao
3 i Kesić Nedeljka. Da li je i da li su te informacije, te depeše, dolazile do
4 Stojana Župljanina, ja uistinu ne znam. Jednom sam imao priliku usmeno da... ili
5 možda više, dva-tri put da govori o... usmeno sa gospodinom Stojanom Župljaninom
6 o onom što se dešavalo na području Prijedora i na području Kotor Varoša, gdje
7 sam između ostalog spominjao aktivnosti pripadnika odreda specijalnog Centra
8 službi bezbjednosti, kako su se već oni nazivali. Znači, informisao sam ga i
9 znam iz kontakata s njim da je i on iskazivao određenu zabrinutost vezano za
10 njihovo ponašanje u Kotor Varošu i u Prijedoru.

11 Čak znam - ja se sjećam, ne znam koliko se on sjeća - da mi je govorio
12 da je dobijao slične informacije od lokalnog rukovodstva, prije svega, od
13 načelnika u Kotor Varošu. I znam da je gore bio stacioniran jedan naš radnik,
14 Zdravko Pejić, koji je bio faktički ispred Službe državne bezbjednosti koji je,
15 po mom saznanju, takođe slao informacije o krivičnim djelima koja su... koje su
16 činili pripadnici specijalnog odreda u Kotor Varošu.

17 P: Dopustite da pojasnimo. Specijalni odred policije bio je u Kotor
18 Varošu poslije operacije u Doboju; je li tako?

19 O: Tako je.

20 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo dokazni predmet 2D72. Molim
21 Vas 20. stranicu na B/H/S-u, 22. na engleskom.

22 P: Tu vidimo službenu legitimaciju pripadnika odreda... specijalnog
23 odreda za čovjeka po imenu Miroslav Dragojević. Jeste li Vi ikada vidjeli i

24

25

26

27

28

29

30

1 ranije ovakvu identifikacijsku ispravu?

2 O: Ma, naravno. Stotinu puta.

3 P: Je li to legitimacija koju bi nosili sa sobom pripadnici specijalnog
4 odreda policije?

5 O: Trebali su da nose uvijek kada su bili u prilici, znači na zadatku da
6 nose ovakve službene legitimacije.

7 P: Čiji je potpis na ovoj ispravi?

8 O: Ja samo mogu da pročitam da je potpis Župljanina. A to potvrđuje ono
9 što sam ja rekao ranije da, po mojim saznanjima, specijalni odred policije bio
10 je podređen načelniku službi bezbjednosti Banja Luka.

11 G. OLMSTED: [simultani prevod] Molim Vas, sljedeću stranicu na B/H/S-u,
12 a ostat ćemo na istoj stranici na engleskom.

13 P: Ovo je poledina ove legitimacije na kojoj piše da se ovlašćuje
14 pripadnik specijalne policije da ulazi u stanove građana, da tamo boravi, da
15 vrši pretragu, odnosno pretres i tako dalje.

16 Recite nam, je li specijalna policija, odnosno specijalni odred vršio
17 premetačine stanova nesrba bez sudskog naloga?

18 O: Ja ne znam nijedan slučaj gdje je bio sudski nalog, al' znam masu
19 slučajeva gdje su vršene premetačine, kako Vi kažete, pretresi i tako dalje,
20 ulaženja u stanove bez ikakvog sudskog naloga. A ovo ovlašćenje je iz starog
21 Zakona o krivičnom postupku i ono je bilo, znači, dato pripadnicima određenih
22 službi, između ostalog službe javne i državne bezbjednosti, da u određenim
23 okolnostima mogu koristiti ova ovlaštenja. Isto ovlaštenje imao sam i ja. Znači,
24 sa nekih 20-ak godina rada u službi, ustvari ma... nešto manje do... 1992., ali
25 znači, sve vrijeme sam imao ova ovlaštenja i ja za toliko rada, a ukupno sam

26

27

28

29

30

1 radio 25 godina efektivno u službi državne i javne bezbjednosti, nikad nisam
2 iskoristio ovo ovlaštenje u smislu da uđem bez naloga, da vršim pretres i tako
3 dalje, i tako dalje.

4 Samo hoću tim da ukažem koliko su olako posezali za ovim ovlaštenjima
5 pripadnici specijalnog odreda koji su bili u sastavu Centra službi bezbjednosti.
6 Naravno, to je bilo uobičajeno, jer najlakše je bilo povući legitimaciju, ući u
7 nečiji stan, čovjek jednostavno zatečen u takvoj situaciji samo se bori da
8 preživi i da sačuva porodicu, uopšte ga nije interesovalo šta ko odnosi, kojim
9 povodom, kojim razlogom, da li je zakonito, nezakonito.

10 Evo, to je to što ja mogu da kažem.

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Oprostite. Ne znam jeste li završili sa
12 ovom temom, ali ja imam pitanje za svjedoka.

13 Vidim ovu rečenicu koja se pojavljuje dva puta na poledini
14 identifikacione kartice, a to je "po zakonu". Ako sam dobro shvatio odgovor
15 svjedoka na Vašoj posljednje pitanje, svjedok je rekao da se radilo o starom
16 zakonu. A moje pitanje je: da li je taj stari zakon ikada povučen, ili je još
17 uvijek bio na snazi?

18 Da li razumijete moje pitanje?

19 SVEDOK: To... kako ne. Pa to mi je, što kaže, profesija. Mi Zakon o
20 krivičnom postupku nismo mijenjali kada su nastupile ratne okolnosti, kada je
21 formirana, organizovana Republika Srpska, već smo 1993. godine na jednoj od
22 Skupština Republike Srpske usvojili da se i dalje... da i dalje važi Zakon o
23 krivičnom postupku bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Znači,
24 jedinstven je bio Zakon o krivičnom postupku. Znači, mi smo ga samo usvojili da i
25 dalje važi. Tek neke 2000. godine došlo je do promijene Zakona o krivičnom
26 postupku. I to, da Vam odmah kažem, to su bile kozmetičke prvo promjene.

27

28

29

30

1 A onda negdje kasnije, nešto je i mijenjano kako bi se taj Zakon o krivičnom
2 postupku uskladio sa određenom grupom krivičnih dijela koja nisu bila us... i
3 određenim postupkom vezano za... za... za ra... stanje koje je bilo prije...
4 prije rata, izbijanja ratnih sukoba.

5 Ne znam koliko sam jasan, ali to je to. Mislim da je to sve urađeno
6 1993. po takozvanom...

7 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine.

8 Gospodine Olmsted, možete nastaviti.

9 G. OLMSTED: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

10 P: Vratimo se na ove pretrese stanova koje su obavljali pripadnici
11 odreda milicije za posebne namjene 1992. godine. A kada su obavljali te
12 pretrese, da li su iznosili nešto iz stanova? Ako jesu, kažite šta je to bilo?

13 O: Sve što su smatrali da je vrijedno i da mogu na nekakav način
14 profitirati. Znači, nisu u pitanju samo bile vrijedne stvari, zlatnina, auta, ne
15 znam ni ja, slike i tako dalje, nego i sve drugo: televizori, videotehnika, sve,
16 jednostavno sve za što su... pa čak i posteljinu su uzimali.

17 Pa, molim Vas... jedan insert. Samo na području Teslića izuzeli su 147
18 auta koja su bila iznad prosjeka... prosječne vrijednosti, za mjesec dana, 147
19 auta, a da Vam ne govorim milione vrijednosti druge robe. Pljačkali su sve,
20 znate. Pljačkali su i trgovačke radnje i pljačkali su skladišta. Jednostavno to
21 je... to je baš bila, što kaže ovaj, pogodna okolnost, da čovjek koji nika...
22 ništa nije imao juče, već danas ili sutra ima sve kao da je radio 100 godina u
23 najbogatijim i najuređenijim zemljama. Neki su se preko noći bogatili.

24 P: Sada bih htio da pređem na jednu drugu temu. Da li ste znali za
25 "Crveni kombi"...

26 G. KRGOVIĆ: Časni Sude, ja sam... ja sam malo zbunjen, zbog toga što ja
27 mislim da je ovom odgovoru prethodilo jedno sugestivno pitanje. Kada je govorio

28
29
30

1 o pljački, o... i o pretresu, svjedok govori uopšte o pretresu, a ne go... a ne
2 samo o specijalnoj jedinici. Posebno o Tesliću i o celo... celo... svim ovim
3 pljačkama.

4 SVEDOK: Tačno.

5 G. KRGOVIĆ: Morao sam da objasnim, pošto pitanje i odgovor nemaju
6 smisla.

7 G. OLMSTED: [simultani prevod] Mislim da je ovo tema za unakrsno
8 ispitivanje. Mislim da je svjedok savršeno razumio pitanje, a ono je bilo
9 usmjereno na odred policije za posebne namjene.

10 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja sam htio da kažem isto, gospodine
11 Krgoviću. A ako Vas nešto brine sa ovim u vezi, onda to treba da sačuvate za
12 Vaše unakrsno ispitivanje svjedoka.

13 G. OLMSTED: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Radulović, da li ste znali za grupu "Crveni kombi" koja je
15 djelovala u Banja Luci početkom aprila 1992. godine?

16 O: Mislim da je za to znao svaki Banjalučanin. Crveni kombi bio je u
17 prijevodu, znate, mrtvački... mrtvački kombi, kombi za dresuru ljudi. To je bilo
18 najstrašnije što se desilo u Banja Luci, u jednom gradu koji je imao kulturu,
19 civilizaciju, da jednostavno ljudi kad ugledaju crveni kombi sklanjaju se, bježe
20 iza ćoškova, a pred čiju kuću dođiju /sic/ taj je mogao odmah da stani... stavi
21 crn... crni flor, znate, žalosti, jer to su bili ljudi koji su zaista postupali
22 krajnje, krajnje, krajnje zlonamjerno prema svakom, znate, prema svakom. Ljudi
23 su odvođeni bez ikakvog traga, bez išta, tučeni, udarani. Nema šta nije ra..
24 šta... šta nije radila ta grupa koja je bila prepoznatljiva po tom crvenom
25 kombiju. Žao mi je što je bio crveni, jel /sic/ to je moja boja. Bolje bi bilo
26 da je bio neke druge boje, uopšte, ako već se mora govoriti o tome.

27

28

29

30

1 P: A ko su bili... na koga su ciljali? Ko su bili meta ove grupe "Crveni
2 kombi"?

3 O: Jedno vrijeme ili u prvom momentu bili su uglavnom ugledni bogati
4 ljudi bošnjačke i hrvatske nacionalnosti. A onda kada su jednostavno...
5 vjerovatno takve pokrali ili protjerali ili, da ne kažem, i teže stvari uradili,
6 onda su došli na red i svi oni iz reda srpskog naroda koji su na bilo koji način
7 bili protiv takvog... protiv takvih njihovih aktivnosti. Ja znam iz slučaja
8 gdje su maltretirali i Srbe i gdje su otimali i od Srba i tako dalje.

9 P: Koliko dugo je ta grupa djelovala u Banja Luci?

10 O: Prilično dugo. Znae, mislim da je metodologija načina rada te grupe
11 bila usklađena sa metodologijom kakvu su imali četnici. Stvaranje onih
12 takozvanih "trojki", znate, koji su vršile... strah izazivale kod ljudi, kako bi
13 ti ljudi lakše donijeli odluku da napuste Banja Luku ili kako bi na jedan
14 određen način morali se povući sa javnih mjesta, sa ulica, kada prolazi taj
15 crveni kombi, da ne bi niko mogao biti svjedok onom što su oni radili.

16 Da. Moram da kažem, časni Sude, ako mi dozvolite jednu rečenicu.

17 Ja znam što ovo... da ovo...

18 Ako mi dozvolite samo jednu rečenicu.

19 Ja znam da ovo što govorim, zbog ovog mogu imati itekakve posljedice,
20 jel */sic/* iz "Crvenog kombija" i danas šetaju slobodno Banja Lukom. Ali ja se ne
21 ustručavam da kažem, jel */sic/* ovo ne pripada mom narodu. Ovo pripada izrodu iz
22 mog naroda, pripada kriminalcima koji nikada nisu... nikada nisu došli u
23 situaciju da odgovaraju za ono što su uradili.

24 P: Da li je ta grupa "Crveni kombi" djelovala tokom cijele 1992. godine,
25 odnosno od aprila pa do kraja decembra 1992?

26

27

28

29

30

1 O: Djelovala je, po onome koliko se ja sjećam, čitavu 1992. godinu.
2 P: Možete li nam reći ko su bili pripadnici te grupe?
3 O: Pa ja se sad ne sjećam svih, al' sjećam se jednog ili dvojice. Jedan
4 se zvao Predrag Božiroda. Božiroda Predrag.
5 P: Uredu. Da li je u toj grupi bilo policajaca?
6 O: Pa i on je bio policajac.
7 P: A da li su i ostali pripadnici grupe bili policajci?
8 O: Ja koliko znam, niko nije bio vezan za "Crveni kombi" da nije bio u
9 policiji. Molim Vas samo jedno ograničenje. Postoji mogućnost da je neko od njih
10 imao i lek... legitimaciju Službe nacionalne bezbjednosti, pošto je to bilo vrlo
11 rovito stanje, pa se dešavalo da ljudi imaju legi...legitimacije službene Službe
12 državne bezbjednosti, a da faktički i nisu znali šta je Služba državne
13 bezbjednosti. Jednostavno, neko im je dao. Tako da postoji mogućnost, ali u
14 svakom slučaju bili su vezani i bili su vezani za Centar službi bezbjednosti
15 Banja Luka.
16 P: A odakle je ta grupa djelovala? Drugim riječima, gdje je bilo njihovo
17 sjedište ili njihova baza?
18 O: U zgradi službe u... u službenim, da kažem, na službenim prostorima
19 koji su pripadali Centru službi bezbjednosti. Znači, nije... bilo je loka... tu
20 su bili loci... locirani, u službene prostorija, a išli su u akcije iz, znači,
21 prostora koji su pripadali službi Centra službi bezbjednosti. Da li su uvijek
22 kretali sa istog mjesta ili su koristili različita mjesta koja su pripadala
23 Centru službi bezbjednosti, to zaista ne znam da li su, al' pretpostavljam
24
25
26
27
28
29
30

1 da nisu. To je bila, oprostite, jedna kriminalna grupa koja je jednostavno vršila
2 to isključivo radi svog ličnog interesa, radi na nekakav način izazivanja straha
3 među građanima, prvenstveno nesrpski... nesrpske nacionalnosti, ali naravno
4 takve njihove aktivnosti nisu odobravali ni Srbi. Svako ih je se plašio.
5 Jednostavno Vi niste smjeli u Banja Luci spomenuti "Crveni kombi". Ne znam da li
6 Vi to možete doživjeti, da li Vi možete steći takav utisak, al' to je bio... To
7 je isto ko kad kažete čovjeku dođe na pregled zato što osjeća kijavicu, a doktor
8 mu kaže: "E znate, Vi ste oboljeli o tumora. To je maligno. Još ćete živjeti 24
9 sata." Otprilike takav je osjećaj bio.

10 PREVODILAC: Prevodioci mole svjedoka da uspori malo.

11 G. OLMSTED: [Simultani prevod]

12 P: Da li ste o grupi "Crveni kombi" razgovarali sa gospodinom
13 Župljaninom?

14 O: Ne, i to ću Vam reći zašto ne. Zato što sam o tome razgovarao sa
15 kolegom Živkom Bojićem, sa gospodinom Vladom Tutušom. Razgovarao sam i sa
16 predstavnicima vojne bezbjednosti. I znam da mi je gospodin Živko Bojić rekao da
17 je o tome informisan Stojan Župljanin, čak mi je kazao da je postignut nekakav
18 dogovor oko neutralisanja takvih grupa, pa između ostalog i ove... ovog "Crvenog
19 kombija". Ja zaista ne znam šta je po tome urađeno. Ne znam ništa posebno da je
20 preduzimana protiv tih ljudi. Evo to je... to je ono što ja znam o "Crvenom
21 kombiju", da ne pričam sve ono što... što su radili i tako dalje. Činili su
22 zločine, svih vrsta zločine, sva krivična djela.

23 P: Tu ću Vas zaustaviti. Gospodine Raduloviću, zalazimo u pojedinosti u
24 vezi sa događajima koji su se desili davno, a na raspolaganju nam je malo
25 vremena. Da li će Vam biti od pomoći da odgovorite na moje pitanje ako Vas
26 upitam da li ste vidjeli svoju izjavu, naročito paragraf 95?

27 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, ulažem oštar prigovor.

28

29

30

1 Postavite direktno pitanje, nemojte koristiti izjavu.

2 Stav Odbrane /?je/ da je ova izjava kompilacija i sastoji se samo... i u
3 njoj je sadržana samo teza tužioca protiv optuženoga, a ne izjava. Zato ulažemo
4 prigovor na dokaze kao što je izjava prema pravilu 92ter.

5 G. OLMSTED: [simultani prevod] Časni Sude, ja ne tražim od svjedoka da
6 to pročita naglas, neki dio svoje izjave. Samo tražim razjašnjenje, jer postoji
7 nedosljednost u onome što on kaže. To želim da razjasnim. Ako že... ako pročita
8 i ako hoće nešto da kaže, uredu. Neću tražiti da to uđe u spis.

9 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Meni je jasno da imate praktične
10 poteškoće, gospodine Olmsted, ali onaj predstavnik Tužilaštva ili advokat koji
11 ispituje svjedoka mora to raditi na način kako je moguće sa datim... datim
12 svjedokom. I gospodin Krgović je tehnički u pravu. Postavite pitanje i sačekajte
13 da dobijete odgovor, a da kažem, od svjedoka nije zatraženo, odnosno branilac ne
14 mora tražiti od svjedoka i pomoći mu na... da osvježi pamćenje tako što će
15 koristiti dokument.

16 G. OLMSTED: [simultani prevod] Gospodine... časni Sude, to je pismena
17 izjava koju svjedok potpisao i pažljivo je pročitao. Ona je sastavljena iz
18 nekoliko intervjuua i ima mnogo detalja.

19 SUDIJA HALL: /prevod engleskog transkripta: "Da li je gospodin Krgović
20 vidio tu izjavu?"/

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OLMSTED: /prevod engleskog transkripta: "Da, imaju je već nekoliko
2 mjeseci."/

3 SUDIJA HALL: /prevod engleskog transkripta: "Izvolite, gospodine
4 Krgović."/

5 G. KRGOVIĆ: Da, časni Sude. Problem je u tome što smo mi imali - ja ću
6 kratko - problem sa ovom izjavom je upravo zato što je to jedna kompilacija
7 intervjuja izvađenih iz konteksta. I kada smo se vi...videli sa svedokom, sada u
8 ovoj pripremi, on je rekao da je 33% od toga tačno, a da ima dosta delova koji
9 nedostaju i koji... kojima treba objašnjenje, što on upravo sad radi. Objašnjava
10 neke stvari o kojima on radi. I zbog toga je moja primedba, zbog čega smo i mi
11 se protivili da ova izjava uđe u spis, nego smo tražili da ovaj svedok svedoči
12 uživo, na bazi svog najboljeg sećanja s... svog...

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Nema zahtjeva da on bude uvršten u
14 dokazni spis i kao praktično rješenje ja predlažem sljedeće: da budući da Vam je
15 izjava dostupna, Vi je možete koristiti u unakrsnom ispitivanju, a Vi, gospodine
16 Olmsted, možete pokazati svjedoku onaj dio izjave koji mu je potreban za
17 osvježenje pamćenja, tako da možemo nastaviti. Jedan od razloga zašto mislim da
18 to treba biti dozvoljeno je to što imam na umu da se bavimo događajima koji su
19 se desili zaista davno, a svrha ovoga suđenja nije da se testira nečije
20 pamćenje, nego je svrha suđenja da se pronađe istina. Ako možete, gospodine
21 Olmsted, da identifikujete relevantni dio, to neće biti uvršteno u spis, to
22 niste ni tražili.

23 G. OLMSTED: /prevod engleskog transkripta: "Hvala, časni Sude."/

24 G. KRGOVIĆ: Časni Sude, samo još jedna primedba.

25

26

27

28

29

30

1 Ova izjava je iz decembra 2009. Znači, ne radi se o ranijoj izjavi
2 svedoka iz nekog perioda gde... gde je njegovo pamćenje bilo sveže, nego je...
3 To je kompilacija Tužilaštva iz decembra 2009. I svi intervjui i razgovori koji
4 su vođeni, vođeni su 2009.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Vijeće je svjesno svih tih uslova,
6 gospodine Krgović. I kao što sam već rekao, Vi tehnički imate pravo i ne morate
7 to obrazlagati. Ali kao što sam rekao, hajdete da nađemo praktičan način da
8 razriješimo ovaj problem.

9 G. OLMSTED: [simultani prevod]

10 P: Gospodine Radulović, pogledajte pasus 95 Vaše pismene izjave.

11 O: Da, pronašô sam.

12 P: Molim Vas da date sebi malo vremena i pročitate taj paragraf. On nije
13 dugačak.

14 O: Mogu.

15 GĐA PREVODILAC: Prevodilac napominje da nema izjavu svjedoka.

16 G. OLMSTED: [simultani prevod]

17 P: Da li se slažete sa onim što je napisano u tom pasusu.

18 O: Da, u potpunosti. I ja sam juče kazao, kada sam uopšte govorio o
19 pripadnicima SOS-a koji su prevedeni u specijalni odred policije, da sam ja prvo
20 saznanje dobio upravo ovako kako stoji od Mane Popovića i da sam rega...
21 reagovao, znači, tako što sam otišao kod gospodina Stojana Župljanina i rekao da
22 takvi ljudi sa takvim pedigreom, takvim... takvom prošlošću ne bi trebali biti
23 primljeni ni u javnu ni u državnu bezbjednost. Tačno ovako kako stoji ovdje, ja

24

25

26

27

28

29

30

1 ne moram gledati. Stojan Župljanin mi je odgovorio, među tim koje smo mi gu...
2 spominjali jesu i pripadnici grupe koja je pripadala "Crvenom kombiju". Znači,
3 tačnije, pošto sam znao gospodina Predraga, odnosno ne gospodina, nego Predraga
4 Božirodu, i znao sam za određene njegove aktivnosti u grupi "Crveni kombi", kao
5 i za druge, bilo mi je nelogično da takvi ljudi budu primljeni u redovnu službu
6 javne i državne bezbjednosti. Ja sam to juče u svom odgovoru rekao. E sad, što
7 je ovdje posebno izdvojeno, pa naglašeno "Crveni kombi", ja kada sam davao
8 izjavu mislim da sam rekao da se to odnosi i na ljude iz "Crvenog kombija" i to
9 je tačno. Skraćena verzija.

10 Znači, nedovoljno pojašnjena u ovoj izjavi. I tu bih se složio sa
11 gospodinom braniocem, da se radi ipak o jednoj kompilaciji, o jednom sažetku
12 moje izjave iz više... iz više mojih informacija koje sam ja napisao. A vidi se
13 to dole i u ovim fusnotama da... da se radi o više informacija.

14 P: Kada ste skrenuli pažnju gospodina Župljanina na aktivnosti SOS-a kao
15 i pripadnika grupe "Crveni kombi", kako je on na to odgovorio? Kako je on
16 reagovao?

17 O: Pa, upravo ovako kako sam redo... rekao. Rekao mi je: "Radule, to su
18 srpski heroji. Vitezovi, heroji."

19 P: Dobro.

20 Od 1. aprila do 31. decembra 1992. godine, gdje se nalazila Vaša
21 kancelarija?

22 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, prije nego što
23 pređete na drugu temu, da li imamo izvještaj grupe "Miloš" o grupi "Crveni
24 kombi"?

25 G. OLMSTED: [simultani prevod] Tužilac nema niti jedan takav izvještaj u
26 svom posjedu, ali mogu da pitam svjedoka.

27

28

29

30

1 P: Gospodine Radulović, da li ste ikada pisali neki izvještaj o
2 aktivnostima grupe "Crveni kombi"?

3 O: Jesam. I sjećam se dobro jedne pribilješke na toj mojoj informaciji
4 koju je stavio gospodin Nedeljko Kesić. Rekao je da se mi takvim stvarima ne bi
5 trebali bran... baviti. Znači, ne bi se trebali baviti prikupljanjem saznanja
6 vezano za kriminalnu, zločinačku ili ne znam kakvu drugu aktivnost pripadnika iz
7 sastava Centra službi bezbjednosti i članova ovo... ovo... ove grupe koja je
8 pripadala ovom "Crvenom kombiju". Sjećam se dobro, ja... ja mislim da ste Vi to
9 mogli imati u materijalu, jel /sic/ ja sam našao to u materijalu koji je meni
10 dostavljen. Našao sam tu informaciju.

11 G. OLMSTED: [simultani prevod] Da li je to odgovor na Vaše pitanje,
12 časni Sude?

13 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala.

14 G. OLMSTED: [simultani prevod] Prije nego što pređem na sljedeću temu,
15 možda da napravimo pauzu.

16 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da. Napravićemo pauzu i nastaviti nakon
17 20 minuta.

18 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

19 [Svedok se povlači]

20 ... Početak pauze u 10.25h

21 ... Sednica nastavljena u 10.55h

22 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

23 Izvolite sjesti.

24 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, prije nego što svjedok uđe,
25 rekla sam da ću Vam poslije pauze dati brojke i rekla sam gospodinu Dygeusu da
26 ću mu /nerazgovetno/ dati list papira kasnije.

27 Dakle, dokumenti u vezi s gospodinom Traynorom su sljedeći: 65ter
28 103508.03 /?10358.03/, 65ter 3379, 65ter 3378, 65ter 3375, 65ter 10358.07, 65ter
29 3373. Dakle, to je tih šest članaka.

30 Časni Sude, dok još imam riječ, htjela bih samo kazati, sljedećeg tjedna

1 će doći gospodin Riedlmayer, vještak, ako bude vještak, koji bi govorio o
2 razaranjima vjerskih objekata. Mi još nismo dobili Vašu odluku, časni Sude, po
3 tom pitanju.

4 [Svedok je pristupio svedočenju]

5 [Pretnosno veće i sudski savetnik većaju]

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, prije nego što
7 nastavite, sudski Vas je službenik, kojemu zahvaljujem, upozorio zato što je
8 rekao da će razgovarajući s Vama ustanoviti o kakvom se problemu radi bolje od
9 mene, u smislu, naime, ranije jednoga pitanja. Prevoditelji možda... Naime, ono
10 što smo mi čuli možda nije bilo ono što je svjedok namjeravao kazati, pa Vas
11 molimo /?da/ ponovite pitanje, zapisnika radi. Mislim da je to bilo dva...
12 odgovor se nalazi, naime, na 29. stranici, u trećem retku. Mislim da znate o
13 čemu se radi, gospodine Olmsted. Prema tome, prije nego što nastavite, molim Vas
14 riješite to pitanje.

15 G. OLMSTED: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

16 Prije nego što to učinim, ja sam obaviješten o sljedećem: dokument
17 kojega smo pokazali svjedoku nešto ranije kada smo... kada je govorio o Doboju,
18 P1337, to je dokument koji je samo ranije bio obilježen za identifikaciju na
19 ovome suđenju, pa bih zamolio da se usvoji u spis kao dokazni predmet. Sada kada
20 je svjedok o njemu govorio... Radi se, naime, o dokumentu u vezi s Dobojem i
21 aktivnostima specijalne policije.

22 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dakle, skida se za njega obilježje za
23 identifikaciju i dokument je dokazni predmet.

24 G. OLMSTED: [simultani prevod] Hvala.

25

26

27

28

29

30

1 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Oprostite. Je li to dokument od 17.05?

2 Hvala.

3 G. OLMSTED: [simultani prevod]

4 P: Prije pauze, gospodine Raduloviću, Vi ste gledali 95 paragraf Vaše
5 pisane izjave. Možda biste se mogli vratiti na taj paragraf. Naime, bilo je...
6 pojavilo se pitanje u vezi s prijevodom onoga što ste Vi kazali u tome
7 paragrafu, pa ću ponoviti pitanje. A Vi, molim Vas, polako ponovite što ste nam
8 rekli.

9 Moje pitanje bilo je: nakon što ste pročitali taj odlomak, da li ste si
10 osvježili pamćenje u vezi sa razgovorom kojega ste vodili s gospodin Župljaninom
11 o grupi "Crveni kombi"?

12 O: Ako mi dozvolite, ja sam rekao da sam ja nakon saznanja da će biti
13 između ostalih u aktivnu službu primljeni i članovi i pojedinci koji su bili u
14 grupi koja je vezana za "Crveni kombi", a saznanje sam dobio od Mane Popović,
15 pošto je njemu došao prijedlog za prijem tih ljudi u aktivnu službu, otišao kod
16 Stojana Župljanina i obavijestio Stojana Župljanina ili razgovarao na okolnosti
17 da ne bi trebalo primati te ljude u službu, iz razloga što njihov pedigre od
18 početka rata do tada, do tog prijedloga, nije bio kakav bi trebao da bude jednog
19 radnika službe državne, odnosno javne bezbjednosti. Rekao sam Vam kako je
20 gospodin Stojan reagovao.

21 Ja hoću da kažem da sam u tom razgovorom sa Stojanom Župljaninom -
22 znači, to je bio usmeni razgovor, nije bilo nikakvog pisanja - objasnio šta su
23 sve oni radili i sve počinili. Ja ne znam... ako sad jedino Vi tražite da ja
24 pojašnjavam šta su oni sve radili, ja to mogu. Ali to je bio, znači, da kažem,

25

26

27

28

29

30

1 sažeto rečeno oko mog odnosa sa gospodinom Stojanom Župljaninom vezano i za
2 pripadnike, znači, ove grupe iz "Crvenog kombija".

3 I kad sam već tu, ja Vas molim da ispravite, pošto sam ja rekao
4 "Bodiroga Predrag" da je bio član to... te grupe "Crvenog kombija". Nije
5 "Predrag Bodiroga", nego "Predrag Božiroda", Božiroda sa "ž".

6 P: Hvala. I ponavljam, jedini razlog zbog kojega ovo ponavljam je zato
7 što je možda došlo do greške u prijevodu na engleski.

8 Još samo jednu dalju potvrdu bih tražio od Vas. Možete li nam potvrditi
9 da je Župljaninova reakcija na ovo bila tako što je kazao: "Pa Radule, to su
10 srpski junaci."

11 O: Točno. Da, potvrđujem da je to tako... tako rekao.

12 P: Hvala. I mislim da je sada zapisnik jasan.

13 Ja bih sada prešao na sljedeću temu.

14 Od 01.04. do 31.12.1992., gdje se konkretno fizički nalazio Vaš ured?

15 O: Nalazio se je u centru službi Banja Luka, u takozvanoj centralnoj
16 zgradi, na četvrtom spratu. Mislim da mi je kancelarija bila 40... broj 49,
17 kol'ko se ja sjećam, ili 149 mogu da za... permutaciju napraviti, uglavnom na
18 četvrtom spratu. Nema petog sprata, bio sam na zadnjem spratu te zgrade. Grupa
19 "Miloš" je imala tri kancelarije. Ja sam imao jednu samostalnu kancelariju, a
20 preostale kolege u paru imale su jednu... po jednu kancelariju.

21 P: Jeste li Vi u to vrijeme znali da li se nesrbe dovodi i da li ih se
22 ispituje u zgradi CSB-a?

23 O: Vrlo malo sam ja toga vidio svojim očima. Nešto sam čuo, a iz razloga
24 što ja sam najmanje bio u Banja Luci. Znači, aktivnost grupe "Miloš" bila je

25

26

27

28

29

30

1 uvijek van ili skoro uvijek van Banja Luke. U Banja Luku smo dolazili ili kasno
2 u toku dana ili po nekoliko dana smo izbivali iz Banja Luke. Znači, tako da
3 realno govoreći ja nisam ni davao dovoljno sebi potrebe ili gru... ili potrebe
4 da grupa se bavi... šta radi se u zgradi centralnoj službe bezbjednosti, jer sam
5 smatrao da ima mnogo onih koji mogu isto kao ja primijetiti ili uočiti ako ima
6 nešto nezakonito ili ako ima nešto što ne dolikuje, normalno, ni moralu, ni
7 kodeksu policijskog rada. Ali kažem im... imao sam zapažanja u pojed... u nekim
8 slučajevima, pojedinačnim slučajevima, da su dovođeni ljudi i da su ljudi
9 maltretirani. Ja, ako hoćete, mogu da navedem te situacije, okolnosti. Znam o
10 kome se radi, a ne znam ko ih je is...ispitivao, ko je vršio istrage i tako
11 dalje.

12 P: Hvala Vam na odgovoru. Mislim da jedan od problema ovdje je sljedeći.
13 Dok Vi odgovarate, ja moram slušati prijevod i zbog toga ima jedno malo
14 kašnjenje. Ako osjetite to kašnjenje, to ne znači da ja hoću da Vi nastavite
15 pričati svoju priču, nego čekajte malo kad završite odgovor na pitanje, pa ću ja
16 postaviti drugo pitanje.

17 No Vi ste spomenuli da ste uočili neke protuzakonite aktivnosti za
18 vrijeme ispitivanje nesrba. Da li biste nam rekli što ste uočili?

19 O: Uočio sam da su ljudi koje sam prepoznavao iz grada dovođeni u
20 centralnu zgradu službe bezbjednosti, da su dovođeni sa lisicama na rukama,
21 vidno tučeni. Nisam mogao te ljude da spojim sa bilo kakvom protuzakonitom,
22 nezakonitom djelatnošću njihovom, njihovim aktivnostima, tako da mi je to na
23 određen način sve bilo veliko iznenađenje. Između ostalog, kod mene su dolazili
24 neki pripadnici bošnjačkog i hrvatskog naroda u kancelariju u Banja Luci, kada

25

26

27

28

29

30

1 sam bio u Banja Luci, i žalili su mi se na određene pojave maltretiranja. Pa čak
2 i ukazivali na određene stvari koje su se tica... ticale nestanka njihovih
3 najbližih, a koji su privedene od strane takozvanih radnika službe javne ili
4 državne bezbjednosti. Sad se trenutno ne mogu sjetiti imena. Znam da je kod mene
5 dolazio vlasnik prvog trgovačkog centra u Banja Luci, Bošnjak je, koji mi se
6 žalio da je neko od radnika priveo, odveo njegovu suprugu i njegovu taštu.
7 Interesovao sam se za taj slučaj, taj sam slučaj... i pisao o tome i pokušavao
8 na sve moguće načine da razriješim. Nikada nije pronađena ta supruga i ta
9 njegova sašt... tašta, ni do današnjeg dana, tako da se osnovano može
10 pretpostaviti da su likvidirane i to isključivo zbog ogromnog, enormno velikog
11 bogatstva koje je ta porodica imala prije rata u Banja Luci.

12 P: Koje su nacionalnosti bile žena i punica?

13 O: Bile su bošnjačke nacionalnosti.

14 P: Kada ste vidjeli kako se te nesrbe dovodi u zgradu CSB-a, sjećate li
15 se možda tko ih je dovodio u tim prilikama kada ste Vi to vidjeli?

16 O: Ja stvarno ne mogu sada da kažem pojedinačno i poimenično bilo koga,
17 ali uglavnom radili su ljudi koji su naknadno došli u službu ili javne ili
18 državne bezbjednosti, za koje ja pretpostavljam, a nemam podataka, da su
19 pripadali znači ovom odredu, specijalnom odredu policije pri Centru službi
20 bezbjednosti. Ustvari, znam sigurno da su ti ljudi bili u tom odredu, ali ne
21 znam kako se... kako... kako se zovu, kak... koja su im imena. Jel /sic/ znate,
22 ja sam bio radnik Službe državne bezbjednosti i dobro poznajem strukturu i
23 pojedince personalno iz Službe državne bezbjednosti. Iz Službe javne
24 bezbjednosti poznavao sam tek toliko koliko sam bio u neposrednim kontaktima u
25 prijateljsko-poznaničkim vezama, u pro... profesionalnom odnosu, tako da moje

26

27

28

29

30

1 poznavanje ljudi iz Službe javne bezbjednosti bilo je relativno sa malim brojem
2 pripadnika Javne bezbjednosti.

3 P: Možete li nam reći što se događalo s tim nesrbima za vrijeme
4 ispitivanja u zgradi CSB-a?

5 O: Ne mogu, nisam učestvovao u takvim ispitivanjima. A pogotovo ne mogu
6 u ovom periodu. Međutim, znam 1993. godine da sam učestvovao u jednoj polemici
7 sa načelnikom, Kesić Nedeljkom, zbog toga što je... što su privedeni određeni
8 Bošnjaci, koji su maltretirani od strane onih koji su ih ispitivali, a tom
9 akcijom je rukovodio Predrag Čeranić, tada njegov zamjenik. Ljudi su bukvalno,
10 bukvalno, bukvalno malt... pretučeni, udarani, sve im je oteto, sve im je
11 pokradeno. Upravo u... u toj akciji su učestvovali, znači, pripadnici koje sam
12 nav... naveo ovdje, a koji su bili pod direktnom ingerencijom, komandom Ećim
13 Ljubana, Samardžije Zdravka i tako dalje. To je bila velika akcija, s obzirom,
14 trajala je nekoliko dana.

15 I ja sam kazao da je to bespotrebno, jel /sic/ ja sam imao podatke o tim
16 ljudima još 1991., 1990. godine. Oni su pripadali SDA. Znači, pripadali su
17 legalnoj stranci, znači ovaj, Stranci demokratske akcije i onda jednostavno su
18 kupljeni danima, maltretirani, udarani i tako dalje, jer navodno, služba je
19 raspolagala sa bezbjednosno-interesantnim podacima o njihovoj neprijateljskoj
20 djelatnosti. Evo, to... to znam jer sam... jer sam više razgovora na te
21 okolnosti obavio i sa Predragom Čeranićem i sa Kesić Nedeljkom, da se ne
22 maltretiraju ti ljudi. A 1992. godine, znam između ostalog da su privođeni na
23 razgovore i pojedini naši bivši radnici Službe javne bezbjednosti. Ja sad ne...
24 samo iz kazivanja njihovog mogu da kažem kakvo su maltretiranje prošli. Nisam to
25 vidio, nisam bio direktni svjedok toga.

26 P: Ti bivši kolege iz SJB, jesu li oni bili nesrbi?

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: Usredotočimo se na 1992. godinu. Kakve ste informacije imali 1992. o
3 zlostavljanju bivših Vaših kolega i drugih nesrba u zgradi CSB-a?

4 O: Pa, ja sam Vam reć... reć... već rekao da ja sam relativno malo bio.
5 Ali eto, znam slučaj da je jedan od bivših načelnika Službe državne... od službe
6 bezbjednosti - ili je bio načelnik ili pomoćnik načelnika - recimo, bio
7 angažovan da istovara ugalj za potrebe Centra službi bezbjednosti. Mislim, što
8 mi je bilo nelogično s obzirom da je čovjek do juče bio naš aktivni kolega. To
9 sam ja shvatio kao određen vid njegovog devalviranja, poniženja i tako dalje.
10 Mislim da se zove Ragib Ibra... Ibrabegović, ta... tako da se zove. Nisam
11 siguran u prezimena, ali mislim da su tako. I na to smo ukazivali jel /sic/ sam
12 to doživio kao scenu koja se ponavlja iz Doboja.

13 P: Dobro. Hvala Vam na ovome primjeru.

14 Te informacije koje ste dobivali o zlostavljanjima nesrba u zgradi CSB-
15 a, jeste li Vi te podatke prosljeđivali gospodinu Župljaninu i gospodinu Kesiću
16 1992?

17 O: Gospodinu Kesiću, da. A rekao sam da su moji kontakti sa gospodinom
18 Stojanom Župljaninom bili rijetki i to su bili u određenim okolnostima,
19 situacijama kad je to iziskivalo stvarno potrebu. Ja nisam, znači, bio u
20 kontaktom sa gospodinom Stojanom, ne... neću reći svakodnevno, nego ni sedmično.
21 Ali smo... sam sve informacije, sva saznanja ovog tipa i uopšte dostavljao putem
22 Bere gospodinu Kesiću, o mnogim informacijama /?sam/ gospodinu Kesiću govorio
23 vezano za ove slučajeve.

24 P: Je li to zlostavljanje nesrba u zgradi CSB-a...
25
26
27
28
29
30

1 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Oprostite, molim Vas. 38:1, mislim da je
2 svjedok rekao "Bera", a ne "Beara".

3 SVEDOK: Bera, Bera.

4 G. OLMSTED: [simultani prevod]

5 P: Dakle, to zlostavljanje u zgradi CSB-a 1992., da li je to bilo
6 otvoreno i često, tako da je to mogao vidjeti gotovo svatko, ili se radilo o
7 nečem što se radilo u tajnosti?

8 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Ovim se traži nagađanja. Ako pogledate
9 odgovore svjedoka, svjedok tamo nije bio najčešće.

10 G. OLMSTED: [simultani prevod] Ali on je osobno vidio nekoliko
11 incidenata.

12 SVEDOK: Ja ne mogu kazati uistinu koliko je to bilo često i ko je to
13 mogao sve da vidi. Iz iskustva znam, ono što sam ja ponegdje vidio da nisu
14 vidjele moje kolege, iako sam ja tu bio 15 minuta, a oni bili po 15 dana.

15 G. OLMSTED: [simultani prevod]

16 P: Jeste li ikada 1992. išli u logor Manjača?

17 O: Samo jednom.

18 P: Možete li nam reći otprilike kad je to otprilike bilo, u kojem
19 mjesecu?

20 O: To je bilo 1992. godine. Moglo je biti u julu ili avgustu mjesecu,
21 znam da je bilo ljeto i znam kojim sam povodom išao.

22 P: Kakve ste uvjete, kakvo stanje ste uočili u logoru?

23 O: Najkraće, užasno. Bez ikakvih uslova za biološko preživljavanje, da ne
24 govorim da nije bilo nikakve higijene, da je hrana bila izuzetno loša, da je na
25 malom prostoru bilo... bio ogroman broj ljudi, da su svi ljudi, uglavnom svi, prošli
26 fizičko zlostavljanje, maltretiranje. Pa, ne znam šta bih Vam već više rekao.

27

28

29

30

1 Bila je gore jedna ekipa koja je, bukvalno rečeno, prije nego što zatvorenik uđe
2 u taj prostor, svakog od tih zatvorenika fizič... fizički maltretirala, a mnogi
3 od tih koji su maltretirani su završili na taj način što su umrli u toj... na
4 toj Manjači od posljedica prebijanja i udaranja. Kad kažem "mnogi", ograničavam
5 se. Za mene je mnogo i kada se desi da od takvih posljedica umre dvoje-troje, a
6 umrlo je sigurno više. A mnogi su ostali invalidi, znate, mnogi su ostali
7 invalidi. Ja neću da govorim o onom što se tiče psihe, u to se ne bih upuštao,
8 ali mnogi su ostali fizički invalidi.

9 P: Spomenuli ste da su bili zatvorenici. Je li to bio nekakav otvoreni
10 logor ili je bio zatočenički objekt?

11 O: Zatočenički objekat. A ja smatram zatočeničkim objektom svaki objekat
12 koji ima okolo ograđeno i gdje postoje stražari i iz kojeg se prostora niko ne
13 može da udalji bez dozvole ili naloga onog ko ga čuva.

14 P: Ti podaci, to što ste Vi uočili ili o čemu ste saznali u logoru
15 Manjača i o postupanju prema tamošnjim zatvorenicima, jeste li Vi o tome
16 izvijestili gospodu Kesića i Župljanina?

17 O: Gospodina Kesića jesam i čovjek je rekao da to nije naša briga, da je
18 to pod ingerencijama Vojske Republike Srpske. Ajde da budem iskren, rekao mi je
19 da se u to ne miješam. Evo to je otprilike. Ali to nije bilo samo jednom. Mi smo
20 o tome razgovarali više puta. Nažalost, nije... nije uslišao moju nijednu želju
21 ni sugestiju.

22 P: Jeste li razgovarali i s gospodinom Župljaninom o logoru Manjača.

23 O: Ne sjećam se da sam. Ne sjećam se. Kažem da sam... nikada na te
24 okolnosti... razgovarao sa Župljaninom.

25 P: Da Vam osvježim sjećanje, pogledajte paragraf 170 Vaše pisane izjave.
26 Pročitajte ga za sebe i vidite da li Vam pomaže. Ako ne, onda je u redu.

27

28

29

30

1 G. KRGOVIĆ: Časni Sude, ovo je unakrsno ispitivanje. Ako će ovako ići
2 ispitivanje ceo... celi put, da se svedoku malo-malo pokazuje, ja se stvarno
3 protivim ov...

4 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Krgović, gospodine Krgoviću.

5 PREVODILAC: Sudac nema mikrofona.

6 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, koliko puta je...

7 Odluka koja je bila iznimna. Koliko puta će se ovo ponavljati?

8 G. OLMSTED: [simultani prevod] Mogli bismo o tome razgovarati bez toga
9 da svjedok sluša.

10 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da. Gospodine Raduloviću, molim Vas
11 skinite slušalice.

12 Gospodine Olmsted, mene muči, naime, sljedeće: mi se bavimo pitanjem
13 adekvatne primjene pravila.

14 G. OLMSTED: [simultani prevod] Da, časni Sude.

15 Ovo, naravno... Iskaz svjedoka nije test memorije. On svjedoči o
16 čitavome nizu događaja koji su se događali 1992. Mi smo se samo dotakli nekih od
17 njih. Naše je vrijeme ograničeno i nastojimo izvesti njegov iskaz što je moguće
18 brže.

19 Mi ne tvrdimo da svjedok ne govori istinu. Ja mislim da on nastoji dati
20 istinite podatke, ali podataka ima toliko puno. I pogotovo zato što se radi o
21 Srbinu koji svjedoči protiv Srba, a tu je i njegov nekadašnji šef. Svjedok se
22 nalazi u teškoj situaciji i mi hoćemo samo čuti istinu i dati mu mogućnost da si
23 osvježi pamćenje u vezi s nekim stvarima koji je rekao u izjavi, a nemamo
24
25
26
27
28
29
30

1 namjeru uvoditi izjavu u spis, to ne. To je...jednostavno služi kako bi se
2 čitavi postupak ubrzao, tako da ja ne postavljam gomile pitanja s tim u vezi. Ja
3 ne znam koliko često ću se morati s njom služiti, ali ću se morati njome služiti
4 samo u nekim konkretnim situacijama.

5 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Kada sam to rekao, pitanje je zapravo
6 bilo retoričko i to vrlo retoričko. Međutim, činjenica je da je Vijeće donijelo
7 odluku u pogledu upotrebe izjava, kao nečega što bi se moglo usvojiti u spis kao
8 dokazni predmet, pa bismo bili nedosljedni prema prethodno donesenoj odluci ako
9 Vam dopustimo da se krećete ovim putem kojim Vi sada, izgleda... što zapravo
10 sada upravo činite izgleda. Ja bih pomislio da je jedna od vještina odvjetnika,
11 kada se nađete u situaciji ovakvoj kakva je sa svjedokom, da frazirate pitanja
12 na taj način kako biste dobili informacije koje tražite. Vijeće je donijelo
13 odluku o širokim pitanjima u pogledu prihvatljivosti takvih izjava.

14 G. OLMSTED: [simultani prevod] Časni Sude, naravno. Vi na osnovi
15 smjernica imate ovlasti odrediti sredstva i okolnosti u kojima... na koji način
16 se može osvježavati sje...sjećanje svjedoka. On ovdje kaže da se ne sjeća
17 nečeka... nečega, ja naravno ne mogu govoriti za svaki pravni sustav, ali u
18 pravnome sustavu iz kojega ja dolazim Vi svakako možete osvježiti pamćenje
19 svjedoku njegovom ranije datom izjavom.

20 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Ja sam zapravo htio da reći da ta
21 pravila nisu ona koja su meni poznata, koja zapravo govore o uvjetu presedana
22 kada se kaže da praktički dokument kojim se svjedoku osvježava pamćenje mora
23
24
25
26
27
28
29
30

1 biti praktički iz onoga... iz toga vremena. Jedan od nedostataka - u nedostatku
2 bolje riječi - a ovo ide zapravo u srž ranijega prigovora gospodina Krgovića, je
3 to da se mi bavimo nedavno sačinjenom kompilacijom. Dakle, postoji jedan stupanj
4 udaljenosti od događaja o kojima svjedok svjedoči i dokumenta koji služi za
5 osvježavanje sjećanja, što zapravo dovodi do zabrinutosti.

6 [Tužilaštvo se savetuje]

7 G. OLMSTED: [simultani prevod] Časni Sude, Vi jeste u pravu kada kažete
8 da izjava nije data 1992., ali izjava je data u situaciji kada je vođen prilično
9 dugačak razgovor. Svjedok je imao priliku pregledati veliki broj dokumenata i
10 stvarno je imao priliku razmisliti i provesti dosta vremena razmišljajući o tim
11 događajima. A situacija je, naravno, puno drugačija nego sit... nego što je
12 situacija u sudnici kada imate pritisak, nervozu, zato što svjedoči na
13 otvorenome zasjedanju. Neke od stvari koje on govori prilično su jake. Dakle, u
14 takvoj situaciji ja samo tražim način da se svjedoku osvježi pamćenje tako što
15 će pogledati ranije datu izjavu.

16 Ja ne... ja ne postavljam sugestivna pitanja, to nastojim izbjegavati.
17 Tražeći /?ispred/ svjedoka da si osvježi sjećanje je bolje nego postavljanje
18 sugestivnoga pitanja i to je način da se zapravo postupak ubrza.

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Naravno, djelotvornost je samo jedan
20 aspekt, ali ne glavni aspekt vođenja suđenja. Pravičnost je daleko važnija.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Trenutak, molim Vas.

2 [Sudije većaju]

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Mi ćemo zauzeti praktičan pristup. Kao i
4 u posljednjem slučaju kada se to desilo, svjedok može da pročita relevantni dio
5 izjave, a Vi onda možete postaviti pitanje, gospodine Olmsted.

6 G. OLMSTED: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

7 P: Gospodine Raduloviću, izvinjavam se zbog ovog prekida. Raspravljali
8 smo jednom proceduralnom pitanju, a sada se možemo vratiti našoj temi.

9 Molim Vas pogledajte pasus 170. Molim Vas da pročitate taj paragraf za
10 sebe.

11 O: Pročitao sam.

12 P: A moje pitanje je: da li Vam to osvježava pamćenje u vezi sa
13 razgovorom koji ste imali sa Stojanom Župljaninom o logoru Manjača?

14 O: Ništa posebno. Ja opet Vam kažem da je razgovora bilo previše 1992.
15 godine, posebno između mene i Kesića. A porazgovara... razgovarao sam, naravno, o
16 mnogim događajima i sa gospodinom Stojanom Župljanin, no ne mogu sada, moram
17 biti korektan, da se sjetim da li sam ja usmeno informisao gospodina Župljanina
18 o stanju na Manjači. Ne mogu da se sjetim, bez obzira što vidim i bez obzira što
19 sam potpisao ovu izjavu. Ja vidim da je ova... dio izjave, između ostalog, vezan
20 i za moju informaciju koja je ovdje navedena pod brojem 238. Tako da, ovaj,
21 ukoliko u toj mojoj informaciji piše to, onda je to mnogo vjerodostojnije nego
22 što bih se ja sad nakon duže vremena prisjećao, sjećao i pravio neku
23 konstrukciju.

24 P: Da li ste razgovarali sa gospodinom Župljaninom o tome pod čiju
25 nadležnost je potpadao logor Manjača?

26

27

28

29

30

1 O: Ne. Ja sam, sad Vam kažem, kada sam napisao tu informaciju vezano oko
2 Manjače, ovaj, i kada sam obavijestio Kesića vezano za događaje na Manjači, tad
3 znam da mi je Kesić rekao da to nije naša stvar, da se ne miješam u to, da je to
4 pod ingerencijom vojske, da jednostavno budem... budemo po strani i tako. Ja sam
5 smatrao da je služba u obavezi da o takvim stvarima informiše, jer ja sam
6 smatrao da je služba onaj nepotrebni... onaj potrebni, ustvari najpotrebniji
7 most između politike i događaja na terenu, da ne kažem neko vezivno tkivo, i
8 smatrao sam da takve stvari koji se dešavali na Manjači, a i tamo gdje sam na
9 drugim mjestima, mislim na Gradišku, na Omarsku i tako dalje, da ne može to da
10 se toleriše i to ne može biti u interesu srpskog naroda i ne smije da bude cilj
11 srpskog int... naroda da u takvim logorima i tako dalje budu ljudi koji
12 apsolutno nemaju nikakvu odgovornost, koji su jednostavno pokupljeni i tu
13 dovedeni zbog imena i prezimena, pripadnosti određenoj nacionalnoj ili vjerskoj
14 skupini. Eto, to je. Zato smo to pisali. Nisam... nisam pisao to što... što je
15 moja želja bila da na nekakav način, hoću da kažem, izlazim iz okvira onog što
16 je služba trebala da radi. Ja sam bio ubijeđen - i danas sam ubijeđen - da je
17 takve stvari trebala Služba državne bezbjednosti da registruje i da prenosi,
18 znači, po nivo... po nivou ingerencija višim od mene, da budu obaviještjeni i da
19 mogu obavijestiti politiku i ostale.

20 I molim Vas, da Vam kažem kad sam već tu. Zato što smo osjetili da o
21 ovim stvarima ne idu informacije, nema saznanja, mi smo neke od ovih informacija
22 pokušali preko vojne bezbjednosti plasirati da dođu do političkog rukovodstva,
23 tačnije, preko gospodina koji je tada bio u vojnoj bezbjednosti, kasnije će biti
24 šef Tajfuna, ovaj, preko njega smo pokušali da ovakve informacije dostavimo.

25 P: Hvala Vam, gospodine Raduloviću. Ponovit ću, moram Vas stalno
26 podsjetiti i istovremeno se izviniti. Pokušajte da dajete kratke odgovore.

27 Vi ste spomenuli gospodina Kesića i prenošenja ovih informacija u vezi

28
29
30

1 sa logorom Manjača i drugim pitanjima koja su se doticala službe bezbjednosti.

2 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, dozvolite.

3 Svjedok je spomenuo jedan od svojih izvještaja. To je izvještaj pod
4 brojem 238. Molim da uspostavimo neku vezu sa izvještajem na Vašem spisku. Da li
5 je to taj ili ne?

6 G. OLMSTED: [simultani prevod] Nažalost, časnih Sude, nisu svi izvještaji
7 na našem spisku dokaza, dokumenata.

8 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Znači, nije na Vašem spisku.

9 G. OLMSTED: [simultani prevod]

10 P: Kao što sam već rekao, Vi izvještavate o logoru Manjača i o drugim
11 pitanjima koja se tiču javne bezbjednosti, i tome obavještavate gospodina
12 Kesića. Da li je on imao obavezu da te izvještaje zatim proslijedi gospodinu
13 Župljaninu, kao i MUP-u RS-a?

14 O: Da.

15 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo sada dokazni predmet tužioca
16 P411.18. Samo da provjerim da li sam tačno rekao. To je P411.018. Da, to je
17 dokument koji sam tražio.

18 P: Gospodine Raduloviću, je li ovo isto tako jedan od Vaših izvještaja?

19 O: Jeste, jeste moj. Odnosno grupe "Miloš".

20 P: Tu kaže da pripadnici TO-a, srpska milicija i dobrovoljci
21 zauzimaju... da su oni zapravo preuzeli sve ključne tačke u Sanskom Mostu,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 a da su pripadnici SDA pobjegli iz opštine.

2 Na koga ste mislili kada ste ovo rekli?

3 O: Ako mislite na one koji su pobjegli, znači, to je rukovodstvo Stranke
4 demokratske akcije, ugledni Bošnjaci sa tog područja i Hrvati.

5 P: Hvala na tom odgovoru, no ja ću ponoviti pitanje, preformulisaću ga.

6 Vi ovdje kažete da su između ostaloga: "Pripadnici srpske policije
7 preuzeli sve ključne instalacije u Sanskom Mostu." Vidite li taj dio teksta?

8 O: Pa vidim, to je tačno. Mislim, ne znam šta imam komentarisati. Tačno,
9 znači, srpske snage... srpske snage su preuzele sve važnije objekte u Sanskom
10 Mostu i uspostavili su, znači, vlast srpske, da kažem, u Sanskom Mostu.

11 P: Ja u ovom trenutku tražim razjašnjenje u jednom pogledu. Kada kažete
12 "srbijska policija", što je jedan opšti termin, molim Vas da budete
13 konkretniji šta ste pod time podrazumijevali? Da li su to bili pripadnici SJB-a?
14 Da li je to... da li su bili pripadnici CSB-a? Na koga ste mislili kada ste
15 rekli "srbijska policija"?

16 O: Ja nisam rekao "srbijska policija", nego "srpska policija". Znači,
17 to su bili policajci, aktivni i rezervisti, koji su pripadali stanici policije
18 Sanski Most, pripadnici TO Sanski Most i dobrovoljci koji su se javljali u
19 različitim vidovima, u različitom... u različitoj formi organizovanja od onih
20 koji su sebe nazivali specijalist... specijalcima, koji su sebe nazivali nekim
21 četničkim pripadnicima i tako dalje. Znači, vrlo jedna kompleksna situacija.
22 Svako ko je imao oružje pripadao je onom što je mislio da treba da pripada, osim
23 ovih organizovanih snaga koje su bile u Teritorijalni odbrani i srpskoj
24 policiji.

25 Znači, jednostavno jedna konfuzna situacija u Sanskom Mostu. Bilo je tu
26 maltretiranja raznoraznih po različitim osnovama. Svi oni koji su mogli da se
27 udalje bezbjedno da napuste SD... ovaj, Sanski Most, a bili su druge

28

29

30

1 nacionalnosti, znači bošnjačke ili hrvatske, su napustili jer su jednostavno
2 bili uplašeni takvim stanjem, nisu želili da iskušavaju sreću, udaljili su se,
3 otišli su. Uglavnom, ostali su oni koji nisu imali sredstava da odu i mogućnosti
4 da odu, da... da... da napuste.

5 P: Spomenuli ste i dobrovoljce. I u ovom dokumentu koji imamo pred sobom
6 takođe se spominju dobrovoljci. Da li ste tu mislili na pripadnike SOS-a u
7 Sanskom Mostu?

8 O: Da.

9 P: Po Vašim obavještajnim informacijama, da li je bilo nekog
10 organizovanog oružanog otpora u Sanskom Mostu od strane stanovništva koje nije
11 bilo srpske nacionalnosti, bilo tokom preuzimanja vlasti ili nakon, nakon nje?

12 O: Ni... nisam imao saznanja o nekom posebnom organizovanom vidu otpora,
13 ali da je bilo pojava da se i Bošnjaci i Hrvati na tom području pokušavaju ili
14 organizovati ili da su se organizovali u neke manje skupine, to je tačno. Sanski
15 Most nije baš bio po tom karakterističan. Po tom su bili karakteristična druga
16 područja, kao što je Prijedor, Ključ, ne znam ni ja, i druga, da ih sad ne
17 nabrajam.

18 P: Po Vašoj ocjeni, stanovništvo koje nije bilo srpske nacionalnosti, a
19 koje je ostalo u Sanskom Mostu, maločas ste rekli da oni nisu imali sredstava da
20 odu iz opštine. Da li su oni predstavljali bilo kakvu opasnost po kontrolu koju
21 su Srbi imali nad opštinom?

22 O: Ja se na to ne mogu posebno izjasniti, vezano da ja nisam pravio
23 nekakve procjene i ocjene, ali ako bih koristio čisto ono iskustvo koje sam imao
24 i saznanja koja sam imao sa tog područja, mislim da nisu predstavljali
25 bezbjednosni faktor značajniji za kontrolu, za vlast srpske, odnosno vlast
26 Republike Srpske.

27 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo sada dokazni predmet Odbrane
28 2D21.

29
30

1 P: Možete li da potvrdite da li je i ovo jedan od Vaših izvještaja?
2 O: Jeste.
3 P: Prethodni izvještaj je bio datuma 24. april 1992., a ovaj koji sada
4 vidimo nosi datum 07.03.1992. godine. U njemu se kaže da su Muslimani u Sanskom
5 Mostu imali nekoliko hiljada dugocijevnih pušaka. Možete li nam reći šta se
6 desilo izmeđ... od početka marta pa do trenutka kada je izvršeno preuzimanje
7 vlasti, a što je spriječilo stanovništvo koje nije bilo srpske
8 naci...nacionalnosti da poduzme oružani otpor protiv srpskih snaga?
9 O: Da, mogu da objasnim. Znači, prije preuzimanja vlasti uglavnom svi
10 pripadnici bošnjačkih jedinica su se povukli na područje Bihaća.
11 P: Hvala.
12 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo sada 2840 po spisku 65ter.
13 P: Gospodine Radulović, možete li da potvrdite da je i ovo jedan od
14 Vaših izvještaja?
15 O: Da, da.
16 G. OLMSTED: [simultani prevod] Ako sudije nemaju pitanje u vezi sa ovim
17 dokumentom, ja ću zatražiti da on bude usvojen u dokazni spis.
18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se i označava.
19 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, on će biti označen kao
20 dokazni predmet tužioca P1374.
21 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo sada dokazni predmet tužioca
22 P6935... P693. Molim da se pokaže druga... Ne, zapravo ne, neka ostane ova
23 strana.
24 P: U vrhu piše: "Radulović, Šajinović, Stjepanović." Datum je 16.
25 oktobar 1992. godine.
26
27
28
29
30

1 Da li je i ovo jedan od Vaših izvještaja?

2 O: Da, jeste.

3 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajte drugu stranu u verziji na
4 B/H/S-u. Mislim da će to biti kraj stane u verziji na engleskom.

5 P: Tu kaže:

6 "Oko 20.000 Muslimana iselilo se sa ovog područja, a i preostalih 10.000
7 to žele. Uglavnom, većina Muslimana seli se zbog neizvjesnosti i nesigurnosti na
8 ovom području. Takva neizvjesnost dolazi zbog samovolje pojedinaca i grupa koje
9 nad građanima muslimanske nacionalnosti vrše torturu i prisilu."

10 Koliko ste Vi znali, da li je Stanica javne bezbjednosti Sanski Most
11 1992. godine preduzela ikakve korake da spriječi ovu vrstu ponašanja prema
12 stanovnicima koji nisu bili srpske nacionalnost?

13 O: Vrlo malo ili neznatno.

14 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo sada 410 po spisku 65ter.

15 P: Gospodine Raduloviću, možete li da potvrdite da li je i ovo jedan od
16 Vaših izvještaja?

17 O: Da.

18 P: U njemu kaže:

19 "U ranim jutarnjim časovima izvršeno je zauzimanje vitalnih objekata u
20 Prijedoru i blokiranje svih prilaza u gradu od strane oružanih formacija srpskog
21 naroda."

22 Možete li nam reći na koje ste oružane formacije srpskog naroda mislili?

23 O: Pa, bilo je više grupa formiranih na dobrovoljačkom osnovu,
24
25
26
27
28
29
30

1 dobrovoljnosti. Tako da, znači, ja ih ne mogu zvati ni paravojnim, ni
2 parapolicijskim. Jednostavno, mi smo ih tada označavali kao oružane formacije
3 srpskog naroda. Za neke znam da su bile pod kontrolom vojske, za neke znam da
4 nisu bile pod kontrolom vojske, ni pod kontrolom policije. To je što bi mogao
5 da... da... da najkraće kažem.

6 P: Da li ste imali informacije da je policija Stanice javne bezbjednosti
7 Prijedora sudjelovala u preuzimanju Prijedora?

8 O: Da. Ako mogu da dodam, nas je prije svega brinulo, kao grupu
9 "Miloš"... Vi stalno govorite ja, ja. Svi izvještaji, sve informacije su grupe
10 "Miloš", pa ne bih ja htio da ih prisvajam da su samo moje, nego da je to
11 zajednički rad grupe "Miloš".

12 Ja samo hoću ovo da kažem, da je nas u ovom periodu u Prijedoru brinulo
13 to što su pojedinci vršili svako ja... svako... svakakva maltretiranja, sva...
14 svakakva krivična djela protiv prije svega nesrpskog naroda i jednostavno takve
15 pojave su nas zabrinjavale i o tome smo zbog toga informisali Službu državne
16 bezbje...bezbjednosti, odnosno pretpostavljene svoje, smatrajući da bi trebali
17 preuzeti, u suradnji sa Službom javne bezbjednosti ili Vojne bezbjednosti, da se
18 uvede red, disciplina, da se jednostavno sve te paravojne naoružane formacije
19 stave pod kontrolu, kako bi se zaštitili građani, neovisno koje nacionalnosti.
20 Nisam nikad razdvajao, da li bili Bošnjaci, Hrvati, Srbi ili bilo koji drugi.

21 P: A kakva je bila reakcija na to? Da li su preduzete neke akcije da se
22 takvi zločini i krivična djela zaustave?

23 O: Pa, poslije ovog, trajalo je jedno vrijeme, da kažem, izuzetno teškog
24 stanja u Prijedoru kada, bukvalno rečeno, nikom nije bilo sigurno, a najmanje je
25 bilo sigurno Bošnjacima i Hrvatima.

26 Da ne bi dužio priču, to je jako duga priča, uglavnom tek nakon odlaska

27
28
29
30

1 jedne komisije iz Banja Luke, mislim da je tada vidno smanjen broj krivičnih
2 djela i zlostavljanje nesrpskog stanovništva. Al' to je došlo kasnije.

3 P: Da li u ovom posljednjem što ste rekli mislite na logore u Prijedoru
4 ili ste mislili na kriminalitet općenito govoreći u Prijedoru?

5 O: Ja sam, pod ovim što sam rekao, mislio na sve, mislio na zločine koje
6 su počinjeni ne samo u Prijedoru nego na širem području opštine Prijedor, kao
7 što su zločini u Briševu, Hambarinama, Kozarcu, Trnopolju, na ono što se
8 dešavalo u logorima u Omarskoj, u Keratermu, na ono što se dešavalo u okviru
9 policijske stanice u Prijedoru. Jednostavno, mislio sam ne samo na onaj oblik
10 ili vid klasičnog opšteg kriminala, nego sam mislio i na ono što smo mi cijenili
11 da pripada ratnim zločinima, da pripada zločinima protiv civilnog stanovništva.

12 P: Da li je ta komisija došla 1992. godine ili kasnije 1993?

13 O: Ne, ne, to je došlo 1992. godine. Dobro se sjećam, bio sam operativno
14 prisutan u Prijedoru. Ne znam da li je i kol'ko je bitno Sudu i Vama, tužioče, i
15 Odbrani da kažem iz kojih razloga, ali u svakom slučaju, to je moje bilo prvo
16 prisustvo fizičko u Prijedoru i vidio sam ono što zaista nisam mogao povjerovao
17 da se može dešavati. Znači, posjetio sam logor u Keratermu, posjetio sam logor u
18 Omarskoj, i vidio sam jedno neshvatljivo stanje, jedan neshvatljiv odnos čuvara,
19 osoblja koje je čuvalo te pritvorenike u odnosu na pritvorena lica. Uslovi su
20 bili neizdrživi, na vrlo malom prostoru, u zatvorenim prostorima. Bilo je
21 previše pritvorenih koji su vođeni na određena saslušanja, koji su se uglavnom
22 vraćali krvavi, tučeni, a tako su i dovedeni do mjesta gdje su saslušavani.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To prvo moje viđenje izazvalo je naravno moju reakciju da sam se prvo obratio
2 timu Službe državne bezbjednosti koji je bio u Omarskoj, na čelu koga je bio
3 Vojin Bera. U tom timu je bilo mnogo...

4 P: Gospodine Raduloviću, o Vašem odlasku u Keraterm i Omarsku govorit
5 ćemo detaljno nešto kasnije, no prije nego što pređemo na to, htio bih da se
6 pozabavim nekim preliminarnim pitanjima, pa Vas molim da se usredsredite na moje
7 pitanje. Htio bih da govorimo o ovoj komisiji koju ste Vi spomenuli. Da li je ta
8 komisija o kojoj Vi govorite formirana nakon Vašeg odlaska u logore? A ona je
9 formirana zato da bi obišla te logore. Da li je to tačno?

10 O: Jeste, tačno je.

11 G. OLMSTED: [simultani prevod] Nudimo ovaj dokument na usvajanje, časni
12 Sude.

13 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Usvaja se i označava.

14 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Časni Sude, to će biti dokazni predmet
15 tužioca P1375.

16 G. OLMSTED: [simultani prevod] Molim sada da pogledamo dokument sa
17 brojem 10191 po spisku 65ter.

18 P: Pred Vama je izvještaj sa datumom 07. septembar 1992. godine. Da li
19 je to jedan od izvještaja grupe "Miloš"?

20 O: Da.

21 P: Pogledajte prvih nekoliko rečenica i kažite nam šta je bila svrha
22 pisanja ovog izvještaja, o čemu ste pokušali u njemu da izvijestite?

23 O: Pa, ja mislim da se iz same informacije sve vidi, ali evo ja ću
24 kazati da smo mi pokušali sa ovom informacijom da prije svega dadnemo do znanja
25 rukovodstvu službe da bi o ovim stvarima trebalo upoznati najvišu vojnu i
26 političku strukturu vlasti u Republici Srpskoj, kako bi prestalo sa tim
27 zločinima i takvim maltretiranjima na područje opštine Prijedor.

28

29

30

1 Moram da Vam kažem da su i građani srpske nacionalnosti u Prijedoru doživljavali
2 ovakve zločine jako teško. A bio sam očevidac kada su iskusni operativci Javne
3 bezbjednosti tražili od mene savjet šta da urade, da napuste službu, da bježe iz
4 Republike Srpske, jer nisu htjeli pripadati na bilo koji način takvim vidovima
5 rada u nekim komisijama koje su formirane, istražnim timovima od strane vojne,
6 javne i državne bezbjednosti, zbog odnosa koji su imali čuvari stražari prema
7 pritvoreniciima koji su dovođeni na saslušavanje. Eto, to je.

8 P: U ovome izvještaju kažete da se i dalje u Prijedoru zgrade nepotrebno
9 razaraju, a da se nesrbe prisilno protjeruje, pa čak i ubija. Je li to bio prvi
10 izvještaj kojega ste podnijeli u vezi s takvim zločinima nad nesrpskim
11 stanovništvom u Prijedoru?

12 O: Ne, ne.

13 P: U vrijeme kada je nastao ovaj izvještaj, to je 07.09.1992., da li je
14 preostalo nesrpsko stanovništvo koje ostalo u Prijedoru predstavljalo ikakvu
15 prijetnju srpskoj kontroli nad tom općinom?

16 O: I prije ovog datuma i poslije ovog datuma, ne. Nije predstavljalo
17 opasnost, znači, ni prije ovog datuma, ni poslije ovog datuma. Nakon akcije koja
18 je sprovedena vezano za borbena dejstva u Hambarinama i u Kozarcu, faktički,
19 pripadnici bošnjačkog naroda nisu predstavljali nikakvu opasnost što se tiče
20 oružanog otpora ili bilo kakvih drugih vojnih aktivnosti na području Prijedora.
21 A ta je akcija bila daleko prije ovog datuma 07.09.1992. godine.

22 P: Time... tim napadima na Hambarine ćemo se, i na Kozarac, baviti nešto

23
24
25
26
27
28
29
30

1 malo kasnije. Prema Vašim obavještajnim podacima, tko je činio taj zločin nad
2 preostalim nesrpskim stanovništvom?

3 O: Bila je više grupa grupacija koje su činile ove zločine, a između
4 ostalog, direktno u vezi sa tim grupama ili pojedinci iz redova policije bili
5 su, znači, u tim akcijama vezano za maltretiranja bošnjačkog naroda, hrvatskog
6 naroda, bili su i aktivni policajci i rezervni policajci stanice policijske u
7 Prijedoru. Znači, direktno takvu saglasnost, takva odobrenja davao je
8 gospodin... o, nije gospodin, Simo Drljača.

9 P: Također, u ovome izvještaju spominjete lokacije masovnih grobnica. O
10 kojim masovnim grobnicama govorite?

11 O: O masovnim grobnicama u predjelu lokaliteta rudnika Ljubije i
12 Tomašice.

13 P: Tko je bio pokopan na tim lokacijama u tim masovnim grobnicama?

14 O: Nažalost, u tim grobnicama našlo se najviše nedužnih civilnih dž...
15 civilnih žrtava bošnja... bošnjačke i hrvatske nacionalnosti. Vjerovatno Vas to
16 interesuje, bošnjačke i hrvatske nacionalnosti. Što se tiče Hambarina, uglavnom
17 Bošnjaci; što se tiče Briševa, uglavnom Hrvati; što se tiče žrtava sa područja
18 Donje Ljubije, Bošnjaci. Što se tiče Kozarca, znači šireg područja Kozarca, da
19 shvatite da je u Kozarcu bilo oko 20.000 Bošnjaka, nešto malo građana hrvatske
20 nacionalnosti i nešto je bilo ostalih koji su pripadali, uslovno rečeno,
21 manjinskim narodima, a koji su bili češkog, poljskog porijekla.

22 P: Dakle, ako sam dobro razumio Vaš odgovor, u tim masovnim grobnicama
23 nalazili su se posmrtni ostaci žrtava nesrba, žrtava napada na Kozarac,
24 Hambarine, Briševo, kao i druga sela na tome prostoru?

25 O: Da, tačno. Dobro ste shvatili.

26 P: Jeste li Vi u svojim izvještajima pisali detaljnije o tim masovnim
27 grobnicama? Jeste li dali detaljnije informacije nego u ovome izvještaju?

28 O: Da, dao sam detaljnije izvještaje. A o ovim događajima vezano za
29
30

1 Prijedor mislim da sam, ako uzmem pa analiziram sve, najdetaljnije pisao upravo
2 o događajima u Prijedoru. Čak više sam razgovarao usmeno sa Kesićem, sa Vojinom
3 Berom o ovim događajima nego o događaju u Tesliću, nego o događajima u Doboju,
4 zato što sam cijenio da su posljedice takvog ponašanja pojedinaca, između
5 ostalog i pripadnika službe javne i državne bezbjednosti, katastrofalne.

6 Da su... da... pa ja sam i 1992. godine, kad sam pisao ovu informaciju,
7 časni Sude, okvalifikovao kao genocidne, fašizoidne. Ne znam zašto bi to danas
8 sa odstojanja od 17, 19 godina drugačije objašnjavao.

9 G. OLMSTED: [simultani prevod] Časni Sude, možda bi sada bilo dobro
10 vrijeme za pauzu.

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da.

12 G. OLMSTED: [simultani prevod] Oprostite, mogu li postaviti... Ne.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

14 [Svedok se povlači]

15 ... Početak pauze u 12.06h

16 ... Sednica nastavljena u 12.34h

17 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

18 Izvolite sjesti.

19 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Panteliću, upozoreni smo da se
20 želite obratiti Sudu. Bi li bilo dovoljno da otpustimo svjedoka 5 minuta ranije?

21 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Svakako, časni Sude.

22 [Svedok je pristupio svedočenju]

23 G. OLMSTED: [simultani prevod]

24 P: Gospodine Raduloviću, početkom ljeta 1992., jesu li u to vrijeme
25
26
27
28
29
30

1 srpske snage izvršile napad na Briševo, odnosno jeste li čuli da se nešto o tome
2 spominje?

3 O: Jesam.

4 P: Možete li nam reći koje su srpske snage sudjelovale u tom napadu?

5 O: Tada sam raspolagao saznanjima da su to pripadnici oružanih formacija
6 koji su došli sa područja Sanskog Mosta. Ne znam tačno kako se zove komanda,
7 jedinica, ali uglavnom bile su oružane formacije sa područja Sanskog Mosta.

8 P: Sjećate li se jesu li to bile snage VRS-a ili paravojne?

9 O: VRS-a. Vojske Republike Srpske.

10 P: Prema Vašim obavještajnim podacima, da li je bilo ikakvog oružanog
11 otpora hrvatskog stanovništva u Briševu?

12 O: U Briševu, ne.

13 P: Možete li nam reći šta se desilo sa civilnim stanovništvom u Briševu
14 tokom tog napada?

15 O: Nastradalo je. Među žrtvama je bilo i djece ispod sedam godina. Mnogo
16 žrtava, ne bi ih mogao prebrojavati, a u svakom slučaju ogroman broj žrtava za
17 jedno selo, za jedno malo relativno područje.

18 P: A nakon napada šta je preostalo od tog sela?

19 O: Mislim da nije preostalo ništa. Ostali su samo tragovi porušenog,
20 popaljenog, a žrtve su uklonjene.

21 P: Da li ste imali priliku da odete u Briševo poslije napada i da se
22 osvjedočite sami kako selo izgleda?

23 O: Ne, direktno, ne baš u sam... u samo mjesto, ali imao sam priliku da
24 sa neke udaljenosti vidim mjesto. Ja sam vrlo često bio na tom području Ljubije,

25

26

27

28

29

30

1 Gornje Ljubije, Ljubije, Prijedora, Briševa, Niske Rijeke. Oženjen sam odozgo, s
2 tog područja.

3 P: A informacije o tome šta se desilo sa stanovništvom koje nije bilo
4 srpske nacionalnosti tokom napada na Briševu, otkuda su one bile? Kako ste Vi
5 došli do tih informacija?

6 O: Pa, prvenstveno od radnika Službe javne bezbjednosti koji su bili
7 zaposleni u staničnom odjeljenju policijske stanice Prijedor u mjestu Ljubija.

8 P: U istom tom vremenskom periodu u vrijeme napada na Briševu, da li su
9 srpske snage napale i selo Hambarine?

10 O: Mislim nešto ranije selo Hambarine. To je malo drugačija okolnost. U
11 Hambarinama je bilo naoružanih Bošnjaka koji su bili organizovani vojno.

12 P: Možete li nam reći koje su srpske snage učestvovala u napadu na to
13 selo?

14 O: Ne mogu sa oznakama vojnih jedinica, ali učestvovali su pripadnici
15 Vojske Republike Srpske, dobrovoljci, učestvovali su i pripadnici specijalnog
16 odreda policije sa policijom iz Prijedora, rezervistima iz Prijedora. I u
17 vrijeme dejstava na području Hambarina ja sam bio jedno kraće vrijeme, odnosno
18 da ne kažem, jedan dan u Prijedoru i imao sam priliku i da budem očevidac
19 određenih ratnih događanja. Ja bih opet zamolio, molim Vas kad ja govorim
20 "personalno" ja... ja uvijek pod tim podrazumijevam grupu "Miloš". Ja nikada ili
21 rijetko kada sam gdje bio na terenu bez kompletne grupe.

22 P: U svom posljednjem odgovoru Vi ste spomenuli specijalnu policiju. Da
23 li je to bila policija za posebne namjene CSB-a Banja Luka?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste, jeste.

2 P: Budući da ste Vi bili tamo, možete li nam reći gdje je odjel /?
3 odred/ bio stacioniran za vrijeme napada?

4 O: Ne mogu, ali sam tamo se susreo sa određenim pripadnicima specijalnog
5 odreda i to sam se susreo u prolazu, pošto već između mene i... odnosno grupe
6 "Miloš" i pripadnika specijalnog odreda bilo je određeno podozrenje, jedna
7 odioznost, koja je uvijek negdje u vazduhu treperilo da može doći do oružanog
8 sukoba između nas. A oni su bili jači i mi smo procjenjivali da nam je bolje da
9 izbjegnemo te sukobe, da se ne susrećemo, nego da se upuštamo u direktne oružane
10 sukobe. Ipak mi smo bili, u odnosu na njih, ljudi. Oni nisu prezali ni o čega i
11 mi smo znali da oni nemaju donjeg digniteta i zato smo vodili računa da pored
12 nas mogu biti i naše porodice na meti njihovih likvidacija. A da Vam kažem,
13 ozbiljne su bile pretnje i tako da možete zamisliti u kakvoj smo se situaciji
14 nalazili.

15 P: Kažite nam što je pokrenulo taj napad na Hambarine? Je li bio neki
16 poseban događaj koji je doveo do toga?

17 O: Najkraće, jednog dana prilikom prolaska pripadnika Teritorijalne
18 odbrane, na mjestu ispred Hambarina Bošnjaci su postavili jedan punkt,
19 naoružani, i likvidirali su čini mi se dvojicu, a jednog teško ranili pripadnika
20 Teritorijalne odbrane Republike Srpske. To je bio početak oružanih sukoba i to
21 je iniciralo da dođe do, kako se to uslovno tamo naziva, do čišćenja terena.

22 G. KRGVIĆ: [simultani prevod] Ispravak na zapisnik. Mislim da je
23 svjedok rekao da su poginula dvojica pripadnika TO, a jedan da je bio ranjen.

24
25
26
27
28
29
30

1 U zapisniku piše da je jedan poginuo, a jedan ranjen.

2 G. OLMSTED: [simultani prevod] Da li Vi sugerirate da nije to rekao?

3 P: Gospodine Raduloviću, u Vašem zadnjem odgovoru, na kontrolnom punktu,
4 jeste li rekli da je jedan TO poginuo, a jedan da je bio teško ranjen?

5 O: Koliko se ja mogu sjećati... sjetiti tog događaja i ovog što sam
6 maloprije rekao, rekao sam dvojica poginulih i jedan teško ranjen.

7 P: Hvala. Je li bošnjačko stanovništvo Hambarina bilo u stanju pružiti
8 bilo kakav smislen otpor tome napadu?

9 O: Slušajte, ja to ne mogu da cijenim. Ja sam imao saznanja da oni imaju
10 određen vid vojnog organizovanja, ali nisam imao tačne podatke o tome koliko ima
11 naoružanih lica, sa kakvim naoružanjem, sa kakvom logistikom raspolažu; za
12 razliku od recimo Kozarca, gdje sam imao mnogo pouzdanije i mnogo detaljnije
13 informacije. Tako da ne mogu ja... sada ja davati svoje mišljenje da li su oni
14 mislili da mogu pružiti nekakav smislen ili otpor ili značajan. To ja stvarno ne
15 znam, to pretpostavljam da oni najbolje znaju. Ali mislim da... da je bilo
16 nelogično da se upuštaju u to zato što su u pozadini imali Ljubiju Gornju koja
17 je bila pod komandom srpskih snaga, da su ispred sebe imali Prijedor koji je bio
18 pod komandom srpske vlasti, da su im faktički... samo jedna strana im je bila
19 otvorena prema Kozarcu, ovo je sve bilo u okruženju. Mislim da... da je neko bio
20 razuman komandant na njihovoj strani da ne bi inicirali bilo kakve vojne sukobe,
21 oružane sukobe.

22 P: Nakon napada na Hambarine, što je ostalo od sela? Da li je selo bilo
23 ozbiljno oštećeno?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste. I faktički, da kažem, da je se ponavljala ista slika, a to
2 znači da se sve ruši. Ako nije srušeno u vrijeme sukoba onda se to rušilo,
3 uništavalo nakon oružanih sukoba, nakon izvršenih prema... premetačina, otuđenja
4 preostale imovine. Jednostavno, rušilo se sve.

5 P: A što se dogodilo s civilnim stanovništvom Hambarina?

6 O: Jedan broj civilnog stanovništva je nastradao, a jedan je protjeran
7 ili, kako hoćete, udaljen sa tog područja.

8 P: Prijedimo na Kozarac.

9 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, ja bih htio pitati
10 je li svjedok napisao izvještaj o Hambarinama i ako jê, imamo li ga?

11 G. OLMSTED: [simultani prevod] Odgovorit ću prvo na drugo pitanje. Mi
12 nemamo izvještaje o zločinima učinjenim u Hambarinama ili Briševu. Mislim da
13 nemamo, inače bismo ih pokazali svjedoku. Ali sad ću njemu postaviti prvi dio
14 pitanja?

15 P: Gospodine Raduloviću, govorili smo o Briševu i Hambarinama do sada, a
16 sada ćemo govoriti o Kozarcu. Recite, jeste li Vi pisali izvještaje o tome što
17 ste saznali da se dogodilo s civilnim stanovništvom u tim selima 1992?

18 O: Zasigurno jesmo, jer je bila praksa da sva saznanja opismenimo /sic/,
19 tako da to što Vi niste našli ili pronašli, ja stvarno ne znam. Uglavnom u mojoj
20 kasi iza mene, kada sam otjeran iz Službe državne bezbjednosti Banja Luka,
21 ostalo je o ratnom periodu 1.364 informacije, 2.750 stranica.

22

23

24

25

26

27

28

29

1 Kada ste mi Vi predočili dokumentaciju, Vi ste meni predočili svega nekih 1.200
2 stranica, što znači da nema nekih 1.250 stranica koje je grupa "Miloš" napisala
3 i da nema više od polovine informacija po brojevima, po oznakama, po numeraciji
4 onog što smo mi poslali. Tako da morate da shvatite i da prihvatite da ja nisam
5 imao svoju privatnu, da kažem, arhivu u kojoj bi sačuvao sve ovo. Ali zasigurno
6 znam da smo pisali o događajima u Hambarinama, o događajima u Ljubiji, o
7 događajima u Kozarcu. E sad, neke... neke dokumente sam vidio, predočili ste mi,
8 to su naši dokument. A evo, Vi pitajte.

9 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Raduloviću.

10 Gospodine Olmsted, da li biste u nekom pogodnom trenutku mogli
11 provjeriti je li dokument 10190, dokument koji bi se mogao ticati Hambarina. Ne
12 nužno sada.

13 G. OLMSTED: [simultani prevod] Da, časni Sude. To je dokument koji se
14 tiče Hambarina, ali on nije na našem popisu dokaznih predmeta, a zato ga nisam
15 ni pokazao. To je dokument koji govori o incidentu na kontrolnom punktu. Ali
16 mislim da smo to mogli u dovoljnoj mjeri riješiti i bez dokumenta.

17 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala.

18 G. OLMSTED: [simultani prevod]

19 P: Porazgovarajmo sada o Kozarcu. Koje su srpske snage sudjelovale u
20 napadu na to selo?

21 O: Znači, identično. Učestvovali su pripadnici Vojske Republike Srpske,
22 aktivnog, rezervnog i mobilisanog sa...sastava; učestvovali su pripadnici
23 policije aktivnog sastava, rezervnog sastava; učestvovale su paravojne
24 formacije. Nemam saznanja da su učestvovali pripadnici specijalnog odreda
25 policije službe bezbjednosti Banja luka.

26 P: Mislim da smo već vidjeli dokaze da je napad na Kozarac bio otprilike
27
28
29
30

1 u isto vrijeme kada i napad na Hambarine. Može li se reći da je napad na Kozarac
2 potaknut istim događajem kao i napad na Hambarine?

3 O: Može. Nastradao je aktivni kapetan Vojske Republike Srpske, jedan
4 vojnik i mislim da je jedan... jedan da je teže povrijeđen. Identičan slučaj,
5 barikada, pucalo se i... Inače taj put je bio jedno vrijeme blokiran prolazak od
6 Banja Luke do Prijedora i to je predstavljalo u to vrijeme ozbiljan problem, jel
7 /sic/ je faktički jedan veći dio teritorije bio presječen, tako da se putovalo
8 zaobilaznim putem makadomom... makadamom do Prijedora od Banja Luke i obratno.

9 G. ZEČEVIĆ: [simultani prevod] Jako mi je žao, ali odgovor je sada
10 zabilježen. Mislim da je svjedok spomenuo da je tamo bila barikada. Možda bi se
11 to moglo pojasniti, gospodine Olmsted.

12 G. OLMSTED: [simultani prevod]

13 P: Gospodine Raduloviću, jeste li Vi u svom zadnjem odgovoru spomenuli
14 neku barika... barikadu?

15 O: Jesam spomenuo barikadu koja je bila i sa puta kada se ide od Banja
16 Luke prema Prijedoru i iz Prijedora kada se ide prema Banja Luci. Znači, ispred
17 sela bile su oružane... naoružane barikade koje su uspostavili pripadnici
18 bošnjačkog naroda. Oni su ne samo na tom području nego su na širem području
19 Kozarca razvili takozvani odbrambeni obruč, gdje su imali naoružane formacije
20 koje su štatile u... ulazak u selo srpskim snagama, srpskim policajcima.
21 Jednostavno, to je bilo dosta organizovano. Imali su od odjeljenja, vodova,
22 četa, imali su otprilike nivo formacijski jedne brigade. Naoružanje uglavnom

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pješadijsko, imali su nešto... nešto artiljerijskog oružja. Uglavnom, znam da se
2 radilo o "Čarlijima", takozvani "Čarli", al' ne znam tačno koliko... ne znam
3 koliko komada. Ne znam koliko su imali drugih... drugih artiljerijskih oruđa, to
4 stvarno ne znam, ali znam da su imali i da su bili dosta dobro naoružani.

5 P: Hvala. No opet, moje pitanje je bilo samo o barikadama, a Vi ste dali
6 daleko više informacija. Hvala Vam što nam nastojite dati što je moguće više
7 podataka, ali molim Vas usredotočite se opet na pitanje.

8 Što se dogodilo s civilnim bošnjačkim stanovništvom nakon toga napada na
9 Kozarac?

10 O: Uglavnom, svi su završili u određenim sabirnim centrima kakav je bio
11 Trnopolj /?Trnopolje/ ili su završili u logorima Keratermu i, ovaj, Omarska.
12 Zašto ja upotrebljavam sabirni centar i logor? Ako Vam trebam pojasniti reći ću
13 Vam: Trnopolj je bio otprilike, što bi rekli, mnogo blaži po načinu ophođenja
14 prema onima koji su se nalazili u odnosu na Keraterm i na Omarsku.

15 P: Isto pitanje kao i za druga sela. Što je ostalo od bošnjačkih kuća,
16 džamija i ostalih objekata u Kozarcu nakon napada?

17 O: Nije ostalo takoreći ništa. Bilo je pet džamija. Svih pet džamija je
18 srušeno. Danas ih ima sedam, koje su novoizgrađene. Eto, selo se je revat...
19 re...re...relivit... relevat... relativ... E ne mogu sad. Hajd' nije bitno.
20 Uglavnom, obnovljeno je selo u potpunosti. Bez naravno onog, što je najgore i
21 najteže, nema mnogo stanovnika iz predratnog perioda u... u Kozarcu. Znači,
22 mnogi su završili tragično i to je maltene opštepoznato.

23 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo dokument 65ter, 433.

24 P: Možete li nam potvrditi da je to još jedan od izvještaja Vašega tima,
25 Vaše grupe?

26

27

28

29

1 O: Da, da.

2 P: Datum ovoga dokumenta je 28.05.1992. i u njemu piše da je za vrijeme
3 borbi u Kozarcu, da su srpske snage izgubile samo 5 ljudi, dok su nesrbi
4 izgubili više stotina ljudi. Je li to stvarno tako i bilo?

5 O: Takav je naš izvještaj. Tada smo imali takve informacije. Da li se
6 nešto mijenjalo u pogledu gubitaka na srpskoj strani ili, da kažem, što se tiče
7 promjena nekih drugih, ovo je informacija od... iz petog mjeseca i takva je
8 kakva je.

9 P: U izvještaju također piše da je veliki broj ljudi bio uhapšen, a da
10 su se neki i predali, odnosno zarobljeni, da su se neki predali, i onda se
11 govori o problemima u pogledu smještaja tih ljudi, a među njima se nalaze i žene
12 i djeca i starci. Jesu li ti ljudi završili u logorima o kojima ste nam
13 maloprije govorili?

14 O: Uglavnom su završili u takozvanom sabirnom centru u Trnopolju. A, da
15 kažem, oni koji su bili vitalniji, koji su bili sposobni za vojno služenje i po
16 izgledu koji su bili sposobni fizički, oni su zatvarani u Keraterm i Omarsku. Ja
17 ne znam koliko Vam je poznato, ali Omarska je mjesto... i mjesto gdje su bili
18 zatvarani, pripadali su rudniku Ljubija. Zgrade, tu gdje su bili za... bili
19 zatvoreni, to je pripadalo, znači, kompleksu rudnika Ljubija.

20 P: Gospodine Raduloviću, Vi ste očito bili užasnuti ovom informacijom
21 koju ste dobili o zločinima koji su počinjeni u tim selima za vrijeme napada.
22 Sjećate li se jeste li Vi o toj informaciji razgovarali s gospodinom Župljaninom
23 dva ili tri mjeseca kasnije?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Sa gospodinom Župljaninom sam o događajima u Prijedoru razgovarao.
2 Koliko puta, vjerujte mi ne znam, ali znam da je poprilično dosta broj naših
3 razgovora bio vezano za ovo. Ja se sjećam da smo mi čak predlagali da se Simo
4 Drljača ukloni na ovaj, onaj ili ne znam ni ja koji način, jer smo ga stvarno
5 ocijenili kao čovjeka ludaka, manijaka, kako hoćete. Mogu o njemu sve najgore
6 kazati, njega nema, ali imam moralno pravo zato što sam ja izvukao u njegovom
7 kabinetu Hekler i uperio mu u usta, znači u ovo vrijeme 1992. godine, uistinu
8 želeći da ga fizički likvidiram kad sam vidio šta je se radilo. I samo me moja
9 savjest, humanost, spriječila u tome da to ne učinim. On je bio zatečen, nije
10 znao ko sam ja, a bogami nisam ni ja znao ko je on. Tako da me je iz tog, da
11 kažem, svrzinog kola... kola izvukao komandir policijske stanice, Dušan
12 Janković, koji je 1984. godine bio u mom timu za Olimpijadu, gdje sam ja bio
13 šef, i on mi je objasnio da se moram pod hitno ukloniti iz Prijedora zato što mi
14 to Simo Drljača neće oprostiti, likvidiraće i mene i ostale pripadnike grupe.

15 G. OLMSTED: [simultani prevod] Časni Sude, ja bih predložio ovaj
16 dokument na usvajanje u spis.

17 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dokument se prihvaća i obilježava.

18 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P1376.

19 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, ja bih postavio
20 jedno pitanje svjedoku u vezi s izjavom da je na srpskoj strani bio gubitak od 5
21 ljudi, dakle, da je pet poginulo, a deset bilo ranjeno, dok se procjenjuje da
22 je... su neprijateljski gubici nekoliko stotina ljudi. Govoreći o
23 neprijateljskim gubicima, da li se to odnosi na naoružane muškarce ili je to
24 ukupni broj poginulih, odnosno nastradalih među civilnim stanovništvom?

25

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Časni Sude, mi smo govorili o ukupnim. Mislim na ukupne gubitke.
2 Znači, nismo imali ni priliku ni mogućnost da razvrstavamo ko je od tih koji su
3 nastradali bio pripadnik oružanih formacija, a ko je civil.

4 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala.

5 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledajmo dokument 65ter, 1151. Ovo je
6 izvještaj od 30.05.1992.

7 P: Recite nam je li to jedan od izvještaja Vaše grupe?

8 O: Jeste.

9 P: Tu piše, govori se, dakle, o nedostatku stručnosti rukovodnog sastava
10 SJB i TO u Prijedoru, te se govori o tome da je i dalje prisutan problem sa
11 zadržanim i zarobljenim licima muslimanske nacionalnosti.

12 Što ste htjeli kazati kada ste spominjali nestručnost rukovodstva...
13 rukovodnog sastava SJB i TO Prijedora?

14 O: Pa znate, kad je apsolutna konfuzija, neorganizovanost; kad nije
15 obezbjeđen adekvatan smještaj za ljude koji su po bilo kom osnovu privedeni; kad
16 se ne zna zbog čega se ko isljeđuje; kad nema nikakve prethodne operati...
17 operativnog rada, prethodnih operativni saznanja da li je neko u istinu bio
18 pripadnik "Zelenih beretki" ili u to vrijeme neprijateljskih formacija; kada
19 nije organizovan način da u timovima budu ljudi koji su stručni, koji znaju kako
20 se vodi profesionalan odnos da imaju i korektan i tako dalje, po tom smo... pod
21 tim smo to smatrali. I smatram da uistinu i nije bio nikakav stručan odnos,
22 nikakav profesionalan odnos, osim, izvinjavam se i ograničavam, na jedan veliki
23 broj radnika Javne bezbjednosti i jedan velik broj radnika Državne bezbjednosti

24

25

26

27

28

29

30

1 koji su sačuvali koliko-toliko ugled službe, pa da kažem, i Republike Srpske, pa
2 da kažem, i srpskog naroda.

3 P: Na osnovi Vaših obavještajnih podataka koji su Vam stajali na
4 raspolaganju, jesu li ti nesrbi koje je zatvorila policija bili od bilo kakvog
5 sigurnosnog interesa?

6 O: Ako mislite na bezbjednosni interes, ja uistinu nisam vidio nekakav
7 poseban značaj ni interes da se takvi ljudi zatvaraju. Posebno što sam
8 primijetio da na nekim lokacijama imate mnogo staraca, žena, djece. Mislim, to
9 nikad neću prihvatiti da je to interes bio mog naroda, nego je bio interes
10 kriminalaca i lopova, lopuža, profitera, ljudi koji nisu razmišljali da postoji
11 sutra.

12 G. OLMSTED: [simultani prevod] Predložio bih ovaj dokument na usvajanje
13 u spis.

14 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Dokument se prihvaća.

15 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet...

16 G. KRGOVIĆ: Mislim da ovaj dokument nije na 65ter listi.

17 G. OLMSTED: [simultani prevod] Jê. 1151 po pravilu 65ter.

18 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Koji je broj određen?

19 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Dokazni predmet P1377.

20 G. OLMSTED: [simultani prevod] Časni Sude, potvrđujemo da dokument
21 stvarno jê bio na našem popisu dokumenata po pravilu 65ter.

22 P: Gospodine Raduloviću, Vi ste maloprije bili spomenuli da ste obišli
23 osobno logore Omarsku i Keraterm 1992. Htio bih o tome s Vama razgovarati, ali
24 prije toga. Prijeg... prije Vašeg obilaska logora, je li Vaša obavještajna grupa
25 dobila nekakve informacije o tome što se tamo događa, dakle, prije nego što ste

26

27

28

29

30

1 tamo išli?

2 O: Imali smo određene informacije. Prvenstveni cilj je nam bio da
3 provjerimo ko se od saradnika Službe državne bezbjednosti, mislim na saradnike
4 predratne, i operativnih veza nalazi u tim logorima. Nismo mogli povjerovati da
5 se ljudi drže u takvim uslovima i da se prema njima primjenjuju takve mjere. A
6 posebno bili smo užasnuti prizorom koji smo vidjeli, mislim na grupu "Miloš", i
7 saznanjem da u tim, kako su ih oni nazivali trijažama, provjerama, učestvuju
8 aktivni radnici i rezervni radnici Službe državne bezbjednosti i Javne
9 bezbjednosti, među kojima sam ja znao mnoge kaoiskusne, ozbiljne ljude, moralne
10 ljude. I nije mi bilo jasno zašto su oni tu. Ako se nisu mogli oduprijeti, mogli
11 su napustiti, pobjeći, uvijek je bila neka solucija, ali ne bi u... ne bi nikada
12 prihvatio da učestvujem u tome u čemu su oni učestvovali. I kada sam saznao da
13 je glavni čovjek za čitavu organizaciju provjera, trijaža, istra... istraga,
14 Vojin Bera, onda sam i mogao shvatiti da sve može da postoji. Jel /sic/ to je
15 jedan klasični poltron koji nikad, nikad u životu nije imao nikakve hrabrosti i
16 jednostavno to je rezultiralo što optuženi Stojan Župljanin, gospodin, nije
17 nikada ni dobio prave informacije ili nije bar dobio dok ga mi nismo
18 informisali.

19 P: Ta informacija koju ste dobili prije nego što ste išli u Omarsku i
20 Keraterm o zlostavljanjima zarobljenih ljudi tamo, recite nam, jeste li Vi
21 pisali izvještaje o toj informaciji?

22 O: Jesmo. Jesmo. Ukratko, mislim da smo poslali neku depešu prema Kesić
23 Nedeljku i da smo... nije tada... tad nam Vojin Bera nije bio u Banja Luci, pa
24 smo direktno dali Kesiću i znam da je to jedan od razloga, povoda zbog čega smo,
25 između ostalog, otišli. Rekao sam da je primarni koji je bio, otišli smo i da
26 provjerimo šta se dešava. Vidite, mogao bih zaboraviti, meni je... mene je

27

28

29

30

1 nazvao gospodin Marko Lazović iz Službe državne bezbjednosti Srbije i rekao mi
2 da ima određenih saznanja da se nešto dešava u Prijedoru koje ukazuju... koje
3 ukazuje na zločin, što ukazuje na zločin. I rekao mi je u onom, čisto da kažem
4 kolegijalnom smislu: "Stariša, molim te, otiđi i vidi to i provjeri i hitno me
5 obavijesti šta se tamo stvarno dešava." Znači, ja sam jednim povodom, razlogom
6 išao i zbog toga da bih informisao Službu državne bezbjednosti u Srbiji jer sam
7 vidio da su zainteresovani. Znači, ja sam napisao tu informaciju kad samo došao,
8 koja je opširnija. Ne znam koju Vi imate. Povodom toga sam pozvan u Službu
9 državne bezbjednosti u Beograd da to i detaljnije usmeno objasnim šta sam vidio,
10 šta sam zatekao i tako dalje.

11 P: Za koji trenutak ćemo više govoriti o tome.

12 Rekli ste da su u Omarskoj i Keratermu obavljane trijaže i da su se one
13 sastojale od pripadnika SDB-a i Javne bezbjednosti. A ko je bio treći?

14 O: I vojne bezbjednosti. I vojne bezbjednosti, molim Vas. I pripadnika
15 vojne bezbjednosti. Znači, ja sam rekao da sam bio užasnut zato što sam vidio
16 pripadnike državne i javne bezbjednosti, ali nisam dodao da su među onima koji
17 su vršili istrage bili i pripadnici vojne bezbjednosti. Znači, sve te tri
18 strukture su bile objedinjene i bile su pod direktnom komandom, kako hoćete, ili
19 naređenjima Vojina Bere. On je bio zadužen kao vođa svih ti timova za te
20 trijaže, istrage, provjere i tako dalje.

21 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, prevodilac nije
22 čuo koja je to treća služba bezbjednosti, a ja mislim da je važno da to uđe u
23 zapisnik. Redak 69, 8.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OLMSTED: [simultani prevod]

2 P: Izvinjavam se, gospodine Raduloviću, no da bi to ušlo u zapisnik,
3 kažite nam ko su bile tri osobe koje su sudjelovale u trijažama i odakle su oni
4 bili?

5 O: Ja ne govorim o tri osobe. Ja govorim od... o tri bezbjednosne
6 službe. Znači, bili su prisutni radnici Službe javne bezbjednosti, mislim da ih
7 je bilo desetak; bili su prisutni radnici Službe nacionalne bezbjednosti, mislim
8 da ih je bilo jedno 14, sa detašmanom Službe nacionalne bezbjednosti iz
9 Prijedora; i bili su pripadnici vojne bezbjednosti. Znači, sveukupno radnika
10 koji su radili na istragama bilo...

11 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Hvala Vam.

12 SVEDOK: Dobro.

13 G. OLMSTED: [simultani prevod]

14 P: A da li su te trijaže postojale samo u logorima u Prijedoru ili u
15 drugim... isto tako i u drugim opštinama na tom području?

16 O: Ja Vam govorim da su, znači, ljudi koji su bili pritvoreni u
17 Keratermu i Omarskoj - to zasigurno Vam tvrdim - znači, prošli su te istražne
18 postupke. A ako me pitate na drugim područjima, onda ću Vam reći da je identičan
19 slučaj bio u Gradiškoj. Znači, takođe su ljudi pozivani na istražne razgovore,
20 informativne razgovore, koji su bili pritvorenici, zatvorenici, zatočenici tih
21 logora. I na drugim područjima je identična situacija.

22 P: A kakva je situacija bila u Sanskom Mostu? Da li su se trijaže
23 odvijale i u zatočeničkim objektima u Sanskom Mostu?

24 O: Da, to mi je poznato. Nisam direktno bio, nisam direktno vidio. Ali s
25 obzirom da sam bio u vrlo prisnim odnosima sa jednim od ključnih ljudi u Službi
26 javne bezbjednosti, sa područja Sanskog Mosta, sa kojim sam i danas u dobrim
27 odnosima, on mi se požalio na način na koji se vrše informativni razgovori,
28 na... koji su... na način na koji se vrši operativa obrada tih ljudi i rekao

29

30

1 mi je otprilike identično što sam ja Vama rekao vezano za istrage koje su vođene
2 na području Prijedora.

3 P: A sada bih htio da pređemo na Vaš odlazak u logore u Omarskoj i
4 Keratermu. Možete li mi reći koliko vremena je prošlo od njihovog osnivanja pa
5 do Vašeg odlaska?

6 O: Ne mogu Vam tačno reći. Taj podatak nemam, ali mislim da je prošlo
7 sigurno dvadesetak, mjesec dana ili... nemojte me držati tu, ja stvarno ne mogu
8 sad da se orijentišem u vremenu, to je bilo pomalo davno. Ali sjećam se dobro
9 onog što sam vidio svojim očima u Keratermu i što sam vidio u Omarskoj.

10 P: Da li ste istoga dana bili u oba ta logora?

11 O: Da. U prijepodnevnim časovima bio sam u Keratermu, a u
12 poslijepodnevnim časovima bio sam u Omarskoj. To je razlika otprilike 15-ak
13 kilometara.

14 P: Pošto ste prvo bili u Keratermu, onda ćemo prvo o njemu razgovarati.
15 Šta ste mogli da primijetite, kakvi su uslovi u logoru bili za zatočenike?
16 Primijetili ste da je logor veoma napunjen... veoma krcat zarobljenicima. Šta
17 ste još mogli da vidite tokom svoje posjete?

18 O: Pa, ja moram da kažem da je bila jedna hala, ogromna hala. Inače tu,
19 u tom Keratermu su se proizvode /sic/ pločice za građevinu. I u toj hali je
20 bilo... nemoguće je izbrojati kol'ko je ljudi bilo. Znači, ja sad nemam
21 orijentaciju da li je tu bilo 800, 1.000, ja stvarno ne znam, ali znam da su
22 ljudi bukvalno stajali kao snoplje nabijeni, da nisu imali mogućnost da sjednu,
23 a pogotovo da legnu. Znam da su... da je bilo dosta sparno vrijeme, sunčano,
24 znam da nisu ljudi imali mogućnost da dođu do vode, a o higijeni, o onom što
25 pripada, što bi rekli fiziološkim potrebama, nije bilo ni na kraj pameti. Iz tih
26 prostora vođeni su pojedinci u drugu zgradu, koja je pripadala takozvanoj
27 službenoj zgradi Keraterma, na informativne razgovore, na... na saslušanja i od
28 tog dok dođu, dok pređu u tu zgradu, uglavnom svako ko je vođen fizički je

29
30

1 maltretiran, tučen, a isto tako i po povratku. Tako da sam prva saznanja o tim
2 maltirija... maltretiranjima dobio od radnika Službe javne bezbjednosti, koji su
3 mi se požalili da ne mogu jednostavno da nametnu stav tim koji dovode
4 pritvorenike da ih ne tuku, ne maltretiraju, tako da su ljudi uglavnom dolazili
5 krvavi na razgovore, a vraćali se još krvaviji sa razgovora. To je istina i bez
6 obzira što to pripada pripadnicima mog naroda, ja ih nikad nisam smatrao svojim,
7 tako da se moram ograditi radi javnosti. Ja sam to uvijek smatrao zločincima i
8 ja imam univerzalan pogled na zločin i na zločince, bez obzira na koji iz kog
9 naroda potiču. Za mene je zločinac, zločinac, nije bitno da li je Hrvat,
10 Bošnjak, Srbin. Znači, to je univerzalna kategorija koju doživljavam kao svog
11 neprijatelja i neprijatelja moje ideologije. I na... i neprijatelja mog naroda.

12 P: Da li ste imali priliku da vidite žene, starce, u logoru u to vrijeme
13 dok ste bili u posjeti?

14 O: U Keratermu sam vidio jako mali broj ženskih osoba, a nisam ni mogô
15 da vidim posebno mnogo. Jer ja nisam mogao ući u... u sve dijelove tog prostora
16 gdje su bili pritvoreni, s obzirom da sam to gledao kroz jedna vrata i na tim
17 vratima bili su nabijeni ljudi, tako da nisam mogao vidjeti šta se dešava u
18 pozadini te hale i ko je u pozadini te hale, da li ima djece, da li ima žena i
19 tako dalje. Ali sam vidio određen broj žena.

20 P: Da li se sjećate ko su bili stražari dok ste bili u logoru?

21 SUDIJA DELVOIE: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, ja sam zbunjen. Da
22 li govorimo o Omarskoj ili o Keratermu ili o oba?

23 G. OLMSTED: [simultani prevod] Govorimo o Keratermu, a kasnije ćemo
24 preći na Omarsku.

25

26

27

28

29

30

1 P: Dakle, kažite nam, ko su bili stražari u Keratermu?

2 O: Samo da kažem da sam ja shvatio da razgovaramo o Keratermu. Da nismo
3 došli u Omarsku. Ja ovo što sam prethodno rekao odnosi se na Keraterm.

4 Ja ne mogu da sada po imenu kažem ko su bili, ali su bili pripadnici
5 rezervnog sastava i aktivnog sastava policije. Znači, ne tvrdim da nije bilo i
6 pripadnika vojnih formacija, ali ja sam prepoznao među nekima pripadnike Javne
7 bezbjednosti, s tim više što sam znao razlikovati uniformu koju nose rezervni
8 radnici Službe javne bezbjednosti, odnosno koju nose aktivni radnici Službe
9 bezbjedno... javne bezbjednosti i koju nose pripadnici vojnih formacija. Tako da
10 ja, iskreno govoreći, u Keratermu nisam vidio da u stražarskoj službi učestvuju
11 pripadnici vojnih formacija. U Keratermu, govorim o Keratermu.

12 P: Pređimo sada na logor Omarska. Nakon odlaska u Keraterm, kako ste
13 rekli, bili ste u Omarskoj. Kada ste stigli u Omarsku, mislim da ste već rekli
14 da je bio veliki broj zatočenika, to je u pogledu uslova pod kojima su bili
15 smješteni. I šta ste još mogli da primijetite tokom te posjete?

16 O: Ono što sam ja vidio u Keratermu bilo je strašno, ali ono što sam
17 vidio u Omarskoj bilo je mnogo strašnije. Ja sam u Omarskoj, u poslovnoj zgradi
18 rudničkoj, susreo se sa velikim brojem svojih kolega iz Službe nacionalne
19 bezbjednosti, Službe javne bezbjednosti, a vidio sam da imaju i pripadnici vojne
20 bezbjednosti koje ja nisam ranije poznao. Pošto sam želio da dođem do što
21 većeg broja informacija vezano za ono što se dešavalo u Omarskoj i Keratermu, ja
22 sam se popeo u prostoriju koja se nalazi iznad društvenoj... društvene ishrane,
23 tako se to zvalo u vrijeme kad je bilo one fine države, pa smo imali i društvene
24 ishrane. I onda sam sa prozora pogledao, kroz prozor sam pogledao na pozadinu te
25 zgrade gdje je bilo veliko dvori... bio velik prostor, uglavnom sav je bio u
26 travi. I gledao sam i vidio sam na dva-tri mjesta siluete, ljudi su bili, koje
27 nisam naravno prepoznao. Ne bih ih ni... vjerovatno, ovaj, mogao ni prepoznati

28
29
30

1 da sam ih znao otprije. Ja sam pitao: "Šta se ovo dešava? Ko je ove ljude
2 natjerao da leže na ovom suncu, da ih muči i maltretira?" Onda mi je jedan
3 iskusni radnik, stari radnik Službe nacionalne bezbjednosti rekao, pošto su oni
4 mene uglavnom zvali "Pile" po mom nadimku: "Je l' se ti praviš lud il' si
5 ćorav?" A pošto je, između ostalog, taj bio nekada i moj pretpostavljeni,
6 načelnik Službe nacionalne bezbjednosti koji je u međuvremenu otišao u penziju,
7 ja sam ga upitao: "U čemu je problem?" Pa kaže: "To su mrtvi ljudi." "Kako mrtvi
8 ljudi?" Pa kaže: "Ubijeni su sa krova. Takmiče se određeni pripadnici određenih
9 formacija oružanih ko će koga gdje pogoditi," znate. To se kladilo u pivo.

10 Znači, ljudski je život je bio vrijednosti jednog piva ili kutije
11 cigara. Kada sam ja to saznao, onda sam se ponašao u skladu sa svojom prirodom i
12 naravno sve što sam mogao da opusjem svojim kolegama ja sam opsovao. Naravno, tu
13 nisam zatekao Vojina Beru, jel /sic/ on uglavnom nije nikada bio tamo gdje je
14 trebao biti i nije nikad znao što je trebao znati, jednostavno takav tip, profil
15 čovjeka, narcis. I kad sam ja to vidio, ja sam se vratio u Banja Luku i sjećam
16 se dobro da sam odmah otišao poslijepodne...

17 P: Gospodine Raduloviću, molim Vas. Prije nego što pređemo na Vaš
18 povratak u Banja Luku, vratimo se na logor u Omarskoj i šta ste tamo vidjeli, a
19 onda ćemo preći na povratak.

20 To mjesto gdje ste vidjeli ova... ove leševe na drugom spratu, da li je
21 to bilo mjesto gdje su se obavljale trijaže?

22 O: Da. Da. Znači, u tim prostorijama u kojima sam ja bio na spratu
23 uglavnom su privođeni i dovođeni oni koji su bili pod operativnim tretmanom
24 obavljanja informativnih razgovora, istraga i tako dalje.

25

26

27

28

29

30

1 P: A bivši načelnik SNB-a s kojim ste razgovarali, ko je on bio? Možete
2 li nam reći njegovo ime?

3 O: S obzirom na njegovu prirodu i spoznaju kakav je čovjek, a s obzirom
4 da je i sam bio povrijeđen ovakvim načinom i svim onim što se dešavalo u... u...
5 u Keratermu, odnosno u Omarskoj, ja bih zamolio Sud, ako je stvarno potrebno to
6 ime, da ga ja saopštim na privatnoj sjednici, jel /sic/ ne bih da želio da kažem
7 javno.

8 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Da, pređimo na privatnu sjednicu.

9 [Poluzatvorena sednica]

10 (redigovano)

11 (redigovano)

12 (redigovano)

13 (redigovano)

14 (redigovano)

15 (redigovano)

16 (redigovano)

17 (redigovano)

18 (redigovano)

19 (redigovano)

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 (redigovano)

24 (redigovano)

25 (redigovano)

26 (redigovano)

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 10866 redigovana. Poluzatvorena sednica.

sreda, 26.05.2010.

Predmet br. IT-08-91-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)
19 (redigovano)
20 (redigovano)

21 [Otvorena sednica]

22 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Na otvorenoj smo sjednici.

23 G. OLMSTED: [simultani prevod]

24 P: Dok ste bili u logoru u Omarskoj, da li ste imali priliku da vidite
25 ko su bili čuvari?

26

27

28

29

30

1 O: U Omarskoj sam vidio, znači, da su na kapijama bili pripadnici iz
2 Službe javne bezbjednosti. Ali vjerujete mi, to je prilično širok krug, velik
3 krug, tako da sam unutar vidio da ima dosta pripadnika vojnih formacija, znači,
4 koji su pripadali Vojsci Republike Srpske. Ne mogu da kažem da li su i oni imali
5 ulogu da budu u obezbjeđenju tog logora. Zaista ne mogu to, jel /sic/ je poširok
6 logor, prilično velik.

7 P: Da li se sjećate da li ste toga dana u logoru vidjeli žene, starce
8 ili djecu?

9 O: U logoru Omarska nisam imao priliku to da vidim. To sam vidio u
10 Trnopolju. I to u Trnopolju sam vidio veliki broj djece, žena, staraca.

11 P: Da li ste istog tog dana bili i u Trnopolju?

12 O: Da. Ja sam Vam, gospodine tužioče, rekao koji je bio razlog i motiv
13 mog odlaska na ta mjesta logora, prihvatnih centara. Ja sam rekao da sam ja
14 želio da utvrdim ko se od naših saradnika, operativnih veza koje je služba
15 koristila prije izbijanja ratnih sukoba, nalazi u tim prostorima, kako bi
16 pružili priliku da se operativne veze i saradnici sa svojim najbližim i tako
17 dalje, izvuku bezbjedno i da im se omogući da imaju pravo izbora gdje će, kuda
18 će. Tako da mi je obaveza bila da budem i u Trnopolju.

19 P: Hajdete sada da porazgovaramo o Vašem povratku u Banja Luku tog dana.
20 Šta se desilo kad ste se vratili u Banja Luku? Da li ste se sastali sa svojim
21 pretpostavljenima?

22 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Olmsted, da li očekujete vrlo
23 kratak odgovor na ovo pitanje?

24

25

26

27

28

29

30

1 G. OLMSTED: [simultani prevod] Pogledao sam sat, u pravu ste. Vrijeme na
2 koje pokazuje kompjuter je drugačije, ali u pravu ste, zaustaviću se.

3 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Hvala Vam.

4 Gospodine Raduloviću, ovim je završen drugi dan Vašega svjedočenja. Mi
5 nećemo odmah sada prekinuti sa radom, jer moramo da se pozabavimo jednim
6 proceduralnim pitanjem. A sada će Vas sudski poslužitelj izvesti iz sudnice.
7 Sutra ćemo zasjedati u jednoj drugoj sudnici. Ja Vas upozoravam na ono što sam
8 Vam rekao i jučer. Hvala Vam.

9 SVEDOK: Hvala.

10 [Svedok se povlači]

11 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Prije nego što dam reč gospodinu
12 Panteliću, upozoriću Vas, gospodine Olmsted, da ste upotrebili do sada 5 sati i
13 40 minuta. Ako ne griješim, preostalo Vam je 2 sata i 20 minuta.

14 G. OLMSTED: [simultani prevod] Mogu li ukratko da kažem nešto? Možda
15 prvo gospodin Pantelić, a onda da ja kažem nekoliko riječi u vezi sa ovim
16 svjedokom.

17 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Pantelić.

18 G. PANTELIĆ: [simultani prevod] Časni Sude, hvala Vam što ste mi dali
19 riječ.

20 Koleginica gospođa Korner je prošlog petka podnijela zahtjev. To je bilo
21 21. maja. To se može pronaći na stranici 10697, u retku 17, a to se... njeno
22 obraćanje ticalo članaka gospodina Traynora. Ona je rekla da sam ja zatražio 18.
23 maja, na strani 10454 transkripta, da sam ja rekao da ne prigovaram

24

25

26

27

28

29

30

1 na stav Tužilaštva u pogledu usvajanja članaka. Nažalost, kao i obično, naše
2 kolege iz Tužilaštva - možda nema dužne revnosti, ne znam šta je - oni
3 pokušavaju da pogrešno protumače situaciju. Zapravo, ja sam rekao, i to je u
4 retku 22 na strani 10454, da sam spreman i da neću prigovarati na usvajanje
5 članka gospodina Traynora, ali samo onoga članka u kojem on govori o događajima
6 u kojima su Srbi bili žrtve.

7 Moram da priznam da je to bilo rečeno ironično, jer očigledno gospodin
8 Traynor nije napisao niti jedan članak o žrtvama koje su srpske nacionalnosti,
9 niti o zločinima počinjenim nad Srbima. Imajući to na umu, barem bih očekivao
10 izvinjenje gospođe Korner u pogledu pogrešnog tumačenja moje tvrdnje. Ono nije
11 samo izvan konteksta nego je, da tako kažem, potpuno izmišljeno, jer je zapisnik
12 sasvim jasan.

13 U vezi sa člankom gospodina Traynora, želim da kažem u zapisnik da je
14 stav Odbrane optuženog Župljanina sljedeći: po našem mišljenju, novinski članci
15 su jedan vid stvaranja događaja od strane novinara. To je kreativni posao i to
16 nema nikakve veze sa pitanjem onoga što se saznaje iz druge ruke. U ovom
17 konkretnom slučaju, gospodin Traynor je dočekan sa dobrodošlicom u pogledu
18 njegovog svjedočenja pred ovim Vijećem i da svjedoči o svojim utiscima ili
19 činjenicama njega kao očevica ili svjedoka činjenica, a to nije imalo nikakve
20 veze sa principom informacije iz druge ruke iz novinskih članaka. Jer svima nam
21 je poznato da se članak može napisati i svima nam je poznata priroda novinskih
22 članaka. To je kreativni posao; to je u izvjesnoj mjeri i umetnički posao. I
23 zato mi protestujemo, ne slažemo sa usvajanjem četiri predložena članka u
24
25
26
27
28
29
30

1 pogledu moga klijenta, gospodina Župljanina. To su dokumenti sa brojevima 3378,
2 3375, D358.07 /?10358.07/ i 3373 po spisku 65ter.

3 Ako se pročitaju ova četiri članka, onda možemo zaključiti u kojoj mjeri
4 nivo tumačenja i u kojoj mjeri je tu upotrebljen... koja količina tumačenja i u
5 kojoj mjeri kreativni pristup, a da ni ne spominjem naslove ovih članaka. Ja
6 imam utisak da ste Vi već donijeli odluku na temu ponovnog razmatranja, ali to
7 je samo moj utisak. Čekam Vašu konačnu odluku. Ovo je sa naše tačke gledišta
8 ozbiljno i fundamentalno pitanje u pogledu pravnih aspekata ovoga slučaja i mi
9 smo skloni da zatražimo dozvolu za podnošenje žalbe, ako će Vaša odluka biti
10 takva da u pogledu ova četiri članka koja se odnose na gospodina Župljanina. Ja
11 ne govorim u ime Odbrane optuženoga Stanišića. I ja... što se tiče moga stava,
12 ja ne želim da se bavim nikakvim stvaranjem na ovom suđenju, ne želim da
13 stvaramo biblioteku članaka i materijala. Moramo se usredsrediti jer se radi o
14 krivičnom postupku, na činjenice, očevice. Kao što sam već rekao, ovakav članak,
15 na istoj osnovi moglo bi se onda i više njih usvojiti.

16 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Gospodine Panteliću, ovo je duže nego
17 što smo mi očekivali. Prema retku 21 na prethodnoj stranici, ja sam rekao samo
18 "privremeno". Drugim riječima, mi smo donijeli samo provizornu odluku o ovom
19 pitanju, a nastaviti ćemo sutra.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 GĐA KORNER: [simultani prevod] Časni Sude, samo da kažem, sjetit ćete se
2 da je prošle nedjelje gospodin O'Sullivan, koji nije bio ničim izazvan, ustao i
3 izlož... iznio svoje pravne argumente. Onda sam zatražila da nam se da pravo na
4 odgovor, ako se radi o pravnim po... tvrdnjama, pravnoj argumentaciji, a Vaš
5 odgovor je bio da niste mogli ni da zamislite da bi se tako nešto moglo... moglo
6 desiti. Nisam znala, dok to Vi niste rekli, da je gospodin Pantelić imao namjeru
7 da pokrene ovo pitanje. Uprkos moj zahtjevu... mom zahtjevu koji sam uputila
8 putem *e-maila*, nisam dobila nikakav odgovor.

9 SUDIJA HALL: [simultani prevod] Nastavit ćemo sa radom sutra u sudnici
10 broj II.

11 GĐA KORNER: [simultani prevod] Ja sam samo podnijela zahtjev da se
12 donese odluka u nekom datom trenutku.

13 ... Sjednica završena u 13.49h.

14 Nastavak zakazan za četvrtak,

15 27.05.2010. u 09.00h.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30